

II

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare nu este obligatorie)

DECIZII

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 10 mai 2007

privind ajutorul de stat C 2/06 (ex N 405/05) pe care Grecia intenționează să îl pună în aplicare în ceea ce privește sistemul de pensionare voluntară anticipată în cadrul OTE

[notificată cu numărul C(2007) 1436]

(Numai textul în limba greacă este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2008/722/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiului Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

ca urmare a solicitării adresate părților interesate de a-și transmite observațiile în temeiul dispozițiilor în cauză ⁽¹⁾ și luând în considerare observațiile acestora,

întrucât:

scrisoare înregistrată de Comisie la data de 9 noiembrie 2005. În data de 22 decembrie 2005, autoritățile elene și-au completat răspunsul menționat mai sus cu informații suplimentare.

(3) Prin scrisoarea din data de 8 februarie 2006, Comisia a informat Grecia că a hotărât să inițieze procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE referitor la măsura vizată și a solicitat furnizarea de informații cu privire la anumite chestiuni.

(4) Decizia Comisiei de a iniția procedura a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽²⁾. Comisia a solicitat părților interesate să își prezinte observațiile.

(5) În data de 3 mai 2006, Grecia și-a înaintat observațiile și a transmis informațiile solicitate prin decizia menționată anterior. Alte informații au fost înaintate la 14 iulie 2006, 2 august 2006 și 3, 5, 6 și 9 octombrie 2006.

(6) În data de 31 iulie 2006, Comisia a primit observații din partea unei părți interesate, care a solicitat păstrarea anonimatului și le-a transmis Greciei, căreia i s-a acordat posibilitatea de a da un răspuns.

I. PROCEDURA

(1) Prin scrisoarea înregistrată la 11 august 2005, autoritățile elene au comunicat contribuția financiară planificată a statului grec la sistemul de pensionare anticipată oferită de către OTE anumitor categorii de angajați.

(2) Prin scrisoarea din 23 septembrie 2005, Comisia a solicitat informații suplimentare legate de măsura comunicată. În urma solicitării și acordării unei amânări, autoritățile elene au transmis informații suplimentare printr-o

⁽¹⁾ JO C 151, 29.6.2006, p. 2.

⁽²⁾ A se vedea nota de subsol 1.

- (7) În data de 18 octombrie 2006, Grecia a transmis răspunsul său la observațiile transmise de partea interesată menționată anterior. Cu acordul Greciei, Comisia a transmis răspunsul în cauză părții interesate.

II. DESCRIEREA DETALIATĂ A AJUTORULUI

1. Destinatarii

- (8) Hellenic Telecommunications Organisation (OTE – Organizația Elenă de Telecomunicații) a fost înființată în 1949 și este o societate cu răspundere limitată cotate la bursa de valori din Atena și la bursele de valori din New York (NYSE) și Londra (LSE).
- (9) Până în momentul liberalizării complete a pieței de telecomunicații din Grecia, în data de 1 ianuarie 2001, OTE a fost unicul furnizor de servicii de voce și rețele de telecomunicații fixe din Grecia, inclusiv servicii de comunicații la nivel local, internațional și la mare distanță. La momentul actual, OTE este prezentă pe aproape toate segmentele pieței mai largi de comunicații electronice (comunicații fixe, mobile, prin internet, maritime și prin satelit), atât ca operator de rețea, precum și ca furnizor de servicii.
- (10) Ca urmare a liberalizării complete din ianuarie 2001 și intrarea ulterioară pe piață a unor operatori de comunicații electronice alternative, cota de piață a OTE pentru apeluri de voce (fixe) a scăzut progresiv de la 94 % în 2002 la 73 % la finele anului 2005 ⁽³⁾. De asemenea, scăderea cotei de piață, precum și o gamă mai largă de tendințe în tehnologie, precum substituția fix-către-mobil, au condus și la o scădere a veniturilor fixe ale OTE de la aproximativ 3,4 miliarde EUR în 2001 la aproximativ 2,6 miliarde EUR în 2005. Reducerea veniturilor nu a coincis cu o scădere a costurilor de exploatare și, în 2004, societatea a înregistrat pentru prima dată în istoria sa o pierdere netă în exploatare. Cu toate acestea, OTE rămâne în prezent principalul operator în furnizarea de servicii de voce fixe și se bucură de o poziție de cvasi-monopol în calitate de unic furnizor de rețea de acces de pe piața fixă ⁽⁴⁾.

⁽³⁾ A se vedea Raportul anual pentru anul 2005 al OTE, la adresa http://www.ote.gr/english/investorrelations/Files/OteAnnualReport05_English_Final.pdf

⁽⁴⁾ Potrivit ultimului Raport de punere în aplicare al Comisiei, „în septembrie 2005 existau 24 de operatori publici autorizați de telefonie fixă, dintre care 13 ofereau servicii comerciale de telefonie fixă prin intermediul propriilor rețele sau al unor rețele închiriate. Printre aceștia se număra operatorul tradițional, dar nu și operatorii care funcționează ca redistribuitori sau furnizori de servicii preplătite. Deși operatorul tradițional continuă să fie puternic pe piața de apeluri de telefonie fixă, s-a înregistrat o evoluție semnificativă către o mai mare concurență, reflectată prin faptul că de la 85 % în decembrie 2003, cota de piață a veniturilor din vânzările cu amănuntul ale operatorului tradițional a scăzut la 76 % în decembrie 2004, în timp ce mai existau trei operatori suplimentari care, împreună cu operatorul tradițional, reprezentau 90 % din piață”: a se vedea anexa la Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Regulamentul privind comunicațiile electronice europene și piețele 2005” (Raportul nr. 11) COM(2006) 68 final, la p. 120, la adresa http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/implementation_enforcement/annualreports/11threport/sec_2006_193-vol1.pdf

- (11) În Grecia, liberalizarea pieței de comunicații electronice în data de 1 ianuarie 2001 nu a fost însoțită de privatizarea integrală a OTE. La momentul notificării, statul elen deținea 38 % din capitalul social al societății, restul capitalului fiind deținut de investitori instituționali eleni (12 %), investitori internaționali (29 %), Hellenic Exchangeable Finance S.C.A. (11 %) și publicul larg (10 %). În luna august 2005, prin intermediul unei tranzacții cu obligațiuni convertibile, Hellenic Exchangeable Finance a vândut participația sa de 11 % din cadrul OTE statului elen. În data de 7 septembrie 2005, statul elen a vândut o participație de 10 % din cadrul OTE, reducându-și cota de participare în cadrul OTE la 38,7 %.

- (12) Cu toate acestea, în pofida liberalizării complete a pieței și a privatizării sale parțiale, OTE continuă să facă obiectul legilor și acordurilor sindicale adoptate anterior liberalizării. Drept urmare, cadrul legal aplicabil OTE indică câteva particularități în comparație cu legea ordinară aplicabilă concurenților săi. În special, (a) angajații OTE de bucură de un statut permanent *de facto* ⁽⁵⁾ și (b) OTE se confruntă cu unele costuri suplimentare ale forței de muncă, și anume contribuții mai ridicate de securitate socială pentru angajator și angajați, salarii mai mari pentru angajați mai puțin calificați și plăți compensatorii mai ridicate în cazul pensionării. Principalele aspecte ale aranjamentelor de natură juridică privind forța de muncă aplicabile OTE sunt prevăzute la considerentele 13-18.

2. Dispozițiile legislației muncii aplicabile OTE

- (13) În prezent, OTE face în continuare obiectul unui număr de legi specifice și „acorduri colective de muncă” care au fost adoptate anterior liberalizării din 2001 și care se îndepărtează de la actuala legislație a muncii aplicabile societăților publice cu răspundere limitată din Grecia. În special, obligațiile OTE față de angajații săi sunt reglementate (a) de legislația elenă privind angajarea, (b) de acorduri colective de muncă negociate între OTE și sindicatul angajaților (OME-OTE), în principal anterior liberalizării pieței și (c) de statutul general privind angajarea (General Employment Statute – „GES”) al OTE.
- (14) Legislația muncii aplicabilă OTE prezintă mai multe particularități în comparație cu normele obișnuite.

⁽⁵⁾ Securitatea în muncă de care se bucură angajații OTE ca urmare a statutului lor permanent derivă din articolul 2 alineatul (2) litera (b) din Legea nr. 2257/94, care ratifică statutul general al OTE privind angajarea. Potrivit articolelor 2 și 17 din statut, OTE nu poate rezilia unilateral un contract de muncă. Această implică faptul că OTE nu poate opera liber pe piață hotărând ce angajați trebuie să părăsească societatea sau forțându-i în mod unilateral să părăsească societatea după ce acestora li s-au oferit, în schimb, indemnizații legale.

- (15) În primul rând, toți angajații săi se bucură de un statut cvasi-permanent *de facto*. Articolele 2 și 17 din GES prevăd că OTE nu poate rezilia unilateral un contract de muncă pentru a-și reduce forța de muncă. Potrivit Legii elene nr. 2257/1994, dispozițiile GES ale OTE au același efect opozabil ca și orice altă lege elenă. Drept urmare, statutul angajaților OTE nu poate fi modificat fără consimțământul acestora din urmă și adoptarea legislației acordă acest efect.
- (16) În al doilea rând, OTE trebuie să plătească contribuții de securitate socială pentru angajații care au fost încadrați în muncă anterior datei de 31 decembrie 1992 ⁽⁶⁾ la rate care depășesc ratele stabilite în baza legilor sociale și privind munca aplicabile cu caracter general. Pentru OTE, contribuțiile angajatorului și ale angajaților se ridică la 25 % și, respectiv, 11 %, în timp ce contribuțiile din sectorul privat se ridică numai la 13,33 % și, respectiv, 6,67 %. Pentru angajații care au fost preluați ulterior datei de 1 ianuarie 1993, contribuțiile de securitate socială sunt similare celor din sectorul privat.
- (17) În al treilea rând, actualul GES interzice creșterile salariale bazate pe alte considerente decât acelea legate de calificările formale ale unui angajat și vechimea în societate. Astfel, OTE nu poate efectua creșteri salariale bazate pe productivitatea și/sau realizările angajatului. În baza acordurilor trecute cu sindicatele, persoanele nou recrutate se bucură de salarii mai mari la nivelul de angajare în comparație cu sectorul privat, în timp ce angajații cu experiență care ocupă posturi de conducere primesc salarii mai mici.
- (18) În fine, potrivit cadrului juridic aplicabil, OTE trebuie să efectueze plăți ale unor sume forfetare mai mari persoanelor care se pensionează. În momentul pensionării, angajații OTE primesc două sume forfetare: (a) o sumă forfetară impusă prin lege, echivalentă cu de 11,6 ori valoarea ultimului salariu lunar brut; și (b) o sumă forfetară negociată de către OTE și sindicate care nu poate depăși 20 100 EUR, plus plata a 9 salarii lunare brute (în comparație cu plata a 9,6 salarii în cazul societăților private).

3. Sistemul de pensionare

- (19) Angajații OTE sunt obligați să se pensioneze atunci când (a) acumulează 35 de ani compleți de vechime în muncă sau (b) acumulează 30 de ani compleți de vechime în muncă și ating vârsta de 58 de ani; sau (c) atunci când ating vârsta de 62 de ani și acumulează numărul minim de ani de vechime în muncă prevăzuți de lege, și anume 15 ani sau 4 500 de zile de lucru. Acele persoane care au dreptul la o pensie dar nu au atins vârsta pentru pensionarea obligatorie pot continua să lucreze până la atingerea acestei vârste.

⁽⁶⁾ Această categorie de angajați reprezintă 84 % din forța de muncă a societății.

- (20) În momentul pensionării, angajații OTE au dreptul la o pensie în conformitate cu condițiile prevăzute în legislația elenă privind securitatea socială care se aplică unei serii de fonduri de pensii speciale, inclusiv fondului de pensii al OTE. Aceasta înseamnă că angajații OTE au dreptul la o pensie completă, și anume 80 % din ultimul salariu. Pensia principală a acestora este plătită din Fondul de asigurări de drept public pentru angajații OTE (TAP-OTE) ⁽⁷⁾. Un sistem de asigurare auxiliară de drept public care administrează „Fondul de asistență OTE” furnizează o pensie auxiliară de cel mult 20 % din ultimul salariu. Atât pensia generală (80 %), cât și pensia auxiliară (20 %) sunt incluse în lege și, deci, obligatorii pentru OTE.

4. Restructurarea OTE și SPV

- (21) În baza unui studiu efectuat de societatea de consultanță McKinsey și pentru a asigura viabilitatea pe termen lung a societății, OTE a adoptat un pachet de măsuri de restructurare în luna mai 2004, elementul-cheie al acestuia fiind sistemul de pensionare voluntară („SPV”). Cu SPV, OTE intenționează să își reducă personalul permanent și să fie în poziția de a recruta personal calificat nou care să nu se mai bucure de statutul permanent.
- (22) În prezent, OTE are aproximativ 16 000 de angajați care se bucură de un loc de muncă asigurat. Studiul McKinsey a indicat faptul că OTE ar putea funcționa și oferi același tip de servicii cu aproximativ 30 % mai puțin angajați. În plus, studiul a evidențiat necesitatea de a recruta personal calificat capabil să trateze situațiile legate de tehnologia informației, de noile tehnologii, de marketing și vânzări, de finanțe și de reglementare. Media de vârstă a personalului OTE (47 de ani) și faptul că doar un procent redus din actuala forță de muncă (19 %) deține o diplomă universitară sau de colegiu contribuie și mai mult la inflexibilitatea în muncă a OTE.
- (23) Abolirea statutului permanent al personalului existent al OTE – care ar fi permis OTE să își reducă forța de muncă asemenea oricărei alte societăți – ar fi condus, conform autorităților elene, la o reală îngrijorare din punct de vedere constituțional și astfel s-a renunțat la această opțiune, considerându-se nerealistă. Dat fiind statutul permanent al angajaților OTE, astfel cum este acesta consacrat în prezent în legislație, o reducere a forței de

⁽⁷⁾ Fondul de pensii principal pentru angajații OTE este TAP-OTE. TAP-OTE este o persoană juridică independentă reglementată de dreptul public, asemenea tuturor celorlalte fonduri de pensii din Grecia. Acesta are consiliu de administrație, administrație, buget și departamente de finanțe proprii. Acesta asigură atât angajații OTE, precum și angajați ai altor societăți. Acesta este împărțit într-o divizie de pensii și o divizie de sănătate. În afară de TAP-OTE, există, de asemenea, un fond auxiliar. Fondul auxiliar OTE are două scheme, schema de asistență și schema de asigurare auxiliară. Angajații OTE au dreptul la o pensie în baza legislației de securitate socială din Grecia, care se aplică tuturor fondurilor de drept public precum TAP-OTE. Atât pensiile principale, precum și pensiile auxiliare sunt obligatorii în baza legislației elene.

muncă era posibilă numai cu acordul sindicatului angajaților (OME-OTE). În acest sens, OTE și sindicatul societății au convenit mai întâi asupra unei SPV în februarie 2005, condiționând Guvernul să adopte o lege care să îi acorde efect opozabil. În luna mai 2005, OTE a încheiat și un acord colectiv de muncă cu sindicatul prin care urma ca persoanele nou recrutate să nu mai beneficieze de statutul permanent.

- (24) Legea relevantă a fost adoptată în data de 14 iulie 2005 (Legea nr. 3371/2005), iar acordul privind SPV dintre OTE și sindicat a fost finalizat în data de 20 iulie 2005. Aceasta a oferit cadrul juridic care îi era necesar OTE pentru a oferi posibilitatea pensionării anticipate a unui număr de aproximativ 6 000 de persoane, permițându-i, în același timp, să angajeze personal nou (aproximativ 1 200 de persoane) care să facă obiectul legilor ordinare din domeniul muncii (și anume, să nu beneficieze de statut permanent).
- (25) Dreptul la pensionare anticipată a fost oferit angajaților care până în 2012 ar fi atins vârsta obligatorie de pensionare, și anume vârsta de 58 de ani și 30 de ani de vechime în muncă, sau 35 de ani compleți de vechime în muncă sau vârsta de 62 de ani și o vechime în muncă de 15 de ani. Restul anilor de vechime în muncă („ani noționali”) ai angajaților care optează pentru pensionarea anticipată ar urma să fie recunoscuți, iar acești angajați ar urma să aibă dreptul la plata imediată a pensiei. Recunoașterea unui număr maxim de opt ani noționali reprezintă baza de calcul pentru pensiile principală și auxiliară, precum și pentru plata a două sume forfetare de pensionare, una din partea OTE și una din fondul auxiliar.
- (26) Alți angajați care se apropie de vârsta pensionării și îndeplinesc deja condițiile generale pentru drepturile depline la pensie ar urma să aibă dreptul la plata doar a unei sume forfetare cu valori cuprinse între 5 000 EUR și 30 000 EUR ⁽⁸⁾.
- (27) Potrivit autorităților elene, condițiile actuale SPV trebuia să fie mai generoase decât măsurile similare de pensionare anticipată din trecut pentru a asigura acceptarea acestora de un număr maxim de angajați ⁽⁹⁾.

5. Cadrul juridic pentru SPV și finanțarea acesteia

- (28) În data de 14 iulie 2005, în urma încheierii acordului dintre OTE și sindicate privind implementarea SPV, Parlamentul elen a adoptat Legea nr. 3371/2005. Articolul 74 din această lege oferă efectul juridic necesar SPV și stabilește contribuția financiară a statului la sistem.

⁽⁸⁾ Angajații care au acumulat deja 30 de ani vechime și au dreptul la o pensie nu se vor califica pentru recunoașterea anilor noționali, adică pentru o pensie integrală, dar vor avea dreptul la stimulente suplimentare.

⁽⁹⁾ Un sistem anterior de pensionare anticipată a fost acceptat de numai aproximativ 75 % din angajați, ceea ce reprezintă un procent foarte redus.

- (29) În special, articolul 74 din lege oferă angajaților permanenți ai OTE care ating vârsta statutară de pensionare până la data de 31 decembrie 2012 posibilitatea de a solicita eliberarea imediată din funcție și de a primi pensia pe care ar fi primit-o dacă ar fi continuat să fie angajați în muncă în cadrul OTE până la acea dată. În acest sens, angajaților le este acordată recunoașterea perioadei noționale de angajare necesare în ceea ce privește atât pensia principală, cât și cea auxiliară. În urma eliberării din funcție, angajații au dreptul la plata imediată a pensiei calculate în acest mod.

- (30) Cheltuielile ocazionate de recunoașterea perioadei noționale de angajare cu privire la contribuțiile totale de pensie ale angajaților și ale angajatorului, precum și cheltuielile ocazionate de pensiile care sunt acordate de TAP-OTE vor fi suportate de OTE și de autoritățile elene. Pe de altă parte, costurile legate de pensiile auxiliare și de plata sumei forfetare sunt suportate integral de OTE.

- (31) În temeiul articolului 74 alineatul (4) litera (a) din Legea nr. 3371/2005, autoritățile elene urmează să transfere 4 % din capitalul social al OTE către TAP-OTE. Valoarea contribuției statului elen la SPV este calculată prin înmulțirea numărului total de acțiuni (490 582 879) deținute în cadrul OTE cu 4 % și cu valoarea actuală a acțiunilor OTE cotate la bursa de valori din Atena. Conform legii, Ministrul Afacerilor Economice și Finanțelor este autorizat să semneze contractele care să conducă la transferul menționat anterior și care să stabilească drepturile statului elen în legătură cu acele acțiuni, inclusiv dreptul statului elen de a răscumpăra acțiunile, dacă va dori acest lucru (opțiunea de cumpărare), dar și obligația de a efectua acest lucru în cazul în care fondul de pensii ar avea nevoie de numerar pentru a finanța prestațiile de pensie în baza SPV (opțiunea de vânzare) și prețul la închidere al acțiunilor în ziua transferului în care nu se fac operațiuni la bursă. Măsurile de punere în aplicare și alte detalii privind aplicarea acestor opțiuni nu au fost încă menționate, fiind așteptată evaluarea Comisiei.

6. Costurile SPV și valoarea contribuției financiare a statului elen

- (32) În notificare, autoritățile elene au explicat faptul că acele costuri ale SPV bazate pe pensionarea prevăzută a 6 000 de angajați s-ar ridica la aproximativ 1,5 miliarde EUR pe o perioadă de șapte ani (și anume în perioada 2005-2012), costurile principale înregistrându-se în perioada 2005-2007. În 2005, costurile prevăzute în ceea ce privește sistemul au fost estimate la aproximativ 500 milioane EUR. La prețurile actuale, costurile s-ar ridica la aproximativ 1,2 miliarde EUR ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁾ Potrivit autorităților elene, valoarea netă actuală a fost calculată în baza unei rate de scont de 7,83 % și reflectă costul mediu ponderat estimat al capitalului (Weighted Average Cost of Capital – WACC) pentru OTE astfel cum a fost determinat acesta în raporturile a trei analiști financiari emise în 2005.

- (33) În data de 20 decembrie 2005, autoritățile elene au informat Comisia asupra faptului că un număr total de 5 525 de angajați înaintaseră o cerere valabilă în termenul necesar pentru a participa la SPV, reprezentând aproximativ 90 % din reducerea de forță de muncă preconizată. În pofida faptului că cifra exactă nu ar fi cunoscută înainte de procesarea integrală și evaluarea detaliată a tuturor cererilor, autoritățile elene estimează că valoarea totală a costurilor privind SPV va fi de aproximativ 1,1 miliarde EUR (sau aproximativ 863 milioane EUR în termenii valorii nete curente).
- (34) După cum s-a indicat mai sus, participarea statului elen ia forma unui transfer de 4 % al acțiunilor pe care acesta le deține în cadrul societății către fondul de pensii TAP-OTE.
- (35) Pe baza prețului acțiunilor OTE la data publicării legii (14 iulie 2005), valoarea celor 4 % din acțiunile care urmează a fi transferate din proprietatea statului către fondul de pensii a fost de aproximativ 315 milioane EUR. Cu toate acestea, dat fiind faptul că valoarea acțiunilor va fi determinată la data transferului, este posibil ca statul să aibă o contribuție mai ridicată. Începând din luna iulie 2005, prețul acțiunilor OTE a crescut de la aproximativ 16 EUR în luna iulie 2005 până la aproximativ 23 EUR până la jumătatea lunii ianuarie 2006 și la aproximativ 22 EUR la începutul lunii februarie 2007.

7. Argumentele autorităților elene

- (36) Autoritățile elene consideră că această contribuție a statului la SPV nu reprezintă ajutor de stat. Prin oferirea unei finanțări pentru SPV, statul elen a acționat asemenea unui investitor privat. Mai mult decât atât, contribuția statului a redus doar parțial costurile suplimentare suportate de OTE rezultate din SPV comparativ cu sistemele similare mai puțin costisitoare oferite de actele cu putere de lege și normele administrative cu caracter general în domeniul muncii. În consecință, scopul contribuției statului a fost numai acela de a restabili egalitatea de șanse și, așadar, nu denaturarea concurenței.
- (37) Autoritățile elene consideră că OTE se află în dezavantaj față de concurenții săi pe recent liberalizata piață a telefoniei fixe. Datorită statutului de angajați „pe viață” al angajaților OTE, OTE nu putea elibera din funcție în mod unilateral personalul, ci trebuia să recurgă la oferte de concediere consimțită. Pentru ca o astfel de ofertă să fie atractivă, OTE trebuia să le ofere angajaților săi termene și condiții de concediere consimțită care să reflecte statutul permanent al acestora din urmă.
- (38) Mai precis, contribuția statului la SPV ar compensa numai parțial costurile suplimentare ocazionate de două tipuri principale de dezavantaje structurale datorate moștenirii OTE ca monopol de stat: (a) statutul permanent de cvasi-funcționar public al angajaților OTE, garantat prin lege și (b) salariile mai ridicate (impuse, de asemenea, prin lege) care sporesc semnificativ costurile totale ale sistemului. Drept urmare, OTE este în dezavantaj față de concurenții săi pe recent liberalizata piață de telefonie fixă. Astfel, contribuția statului poate fi considerată a fi aliniată jurisprudenței recente din acest domeniu și, în special, hotărârii Tribunalului de Primă Instanță în cazul *Combust* ⁽¹¹⁾ potrivit căreia eliberarea unei societăți din sectorul public de dezavantajele structurale ale acesteia în comparație cu societățile concurente, dezavantaje precum cele datorate „statutului privilegiat și costisitor al funcționarilor”, nu reprezintă ajutor de stat.
- (39) Autoritățile elene au propus o calculare în două etape care are drept scop identificarea separată (a) a sarcinii financiare impuse OTE din cauza statutului permanent și (b) a sarcinii impuse de salariile supraevaluate.
- (40) În special, sarcina financiară impusă OTE de statutul permanent este calculată în comparație cu costurile SPV planificate și costurile care ar fi fost suportate dacă OTE ar fi fost o societate privată capabilă să elibereze personalul din funcție oferindu-i acestuia indemnizația minimă impusă de lege în cazul eliberării din funcție. Cu toate acestea, dat fiind faptul că, în conformitate cu legislația elenă, sistemele de concediere în masă fac obiectul unei autorizări ministeriale prealabile ⁽¹²⁾, autoritățile elene consideră că o societate privată ar fi trebuit să ofere, de asemenea, cel mai probabil, condiții mai generoase decât cerințele legale minime pentru punerea în aplicare a unei SPV la scară largă. În această privință, autoritățile elene estimează că societățile private ar fi oferit prestații mai mari de 1,5-2,5 ori față de plățile compensatorii în caz de concediere prevăzute prin lege, sau, în medie, dublul plăților compensatorii legale în caz de concediere ⁽¹³⁾. În acest caz, costurile suplimentare privind angajarea cu titlu permanent ale SPV ar fi de 269 milioane EUR.

⁽¹¹⁾ Cauza T-157/01, *Dansk Busvognmænd/Comisie*, Rec. 2004, p. II-917.

⁽¹²⁾ În prezent, legislația existentă permite concedieri de până la 2 procente din forța de muncă cu o limită superioară de 30 de angajați pe lună. Potrivit comunicării, un program de concedieri pe scară largă necesită acordarea unei autorizații speciale din partea Ministerului Muncii. Nicio astfel de autorizație nu a fost acordată în ultimul deceniu și nicio schemă de concedieri în masă nu a fost asumată de o societate privată elenă pe scara SPV.

⁽¹³⁾ În această privință, autoritățile elene au făcut referire la un pachet de indemnizații de concediere oferit de un important operator privat, Intracom, care a oferit în trecut anumitor categorii dintre angajații săi dublul indemnizației legale de concediere (acest coeficient a fost redus progresiv pentru salariile mai ridicate până la 1,4 ori indemnizația legală de concediere) în contextul unei scheme de concediere anticipată. În plus, se spune că societatea amintită a oferit avantaje precum plăți forfetare și asigurări extinse pentru o anumită perioadă de timp.

(41) Apoi, comparând costul SPV al OTE cu cele ale unei SPV bazate pe salariile din sectorul privat, care sunt aproximativ cu o treime mai scăzute decât salariile plătite de către OTE, autoritățile elene estimează sarcina salarială suplimentară a OTE la 193 milioane EUR, pe baza comparației dintre costurile OTE și dublul plăților compensatorii legale minime în caz de concediere. Luând în considerare costurile suplimentare pretinse a fi datorate atât din cauza angajării cu titlu permanent, precum și salariilor mai ridicate, sarcina totală suplimentară a OTE se ridică la 462 milioane EUR, ceea ce depășește contribuția statului conform estimării de la momentul notificării (aproximativ 315 milioane EUR).

(42) În data de 20 decembrie 2005, autoritățile elene au transmis Comisiei calculele actualizate în baza numărului definitiv de angajați care solicitaseră SPV. Actualizând calculele, autoritățile elene au solicitat Comisiei să ia, de asemenea, în considerare anumite costuri suplimentare datorate unor întârzieri inevitabile privind lansarea planificată inițial a punerii în aplicare a SPV (costuri de amânare) ⁽¹⁴⁾.

III. DECIZIA DE INIȚIERE A PROCEDURILOR ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 88 ALINEATUL (2) DIN TRATAT

(43) În decizia sa de a iniția investigația formală, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la valabilitatea argumentelor menționate anterior ale autorităților elene din următoarele motive.

(a) Contribuția financiară a statului elen

(44) În primul rând, Comisia a ridicat problema furnizării contribuției financiare în conformitate cu principiul investitorului în economia de piață de vreme ce niciun alt investitor din societate nu contribuia financiar la sistemul de pensionare anticipată. În plus, ar urma ca toți investitorii să beneficieze în mod egal de pe urma creșterii prevăzute a valorii societății, fără ca statul elen să primească un beneficiu proporțional cu contribuția sa. În plus, autoritățile elene nu au arătat că ar putea anticipa un beneficiu rezonabil ca urmare a contribuției lor.

⁽¹⁴⁾ Potrivit autorităților elene, din cauza unei întârzieri în punerea în aplicare a SPV, unii angajați nu ar mai fi eligibili în cadrul SPV deoarece au atins vârsta de pensionare obligatorie. În plus, deoarece punerea în aplicare completă de către OTE a SPV va mai dura un an, OTE ar trebui să continue să plătească salarii (ridicate) persoanelor eligibile pentru pensionarea anticipată. Dacă sunt luate în considerare aceste costuri (de amânare), costurile totale ale SPV se ridică până la 1,37 miliarde EUR sau aproximativ 1 miliard EUR, exprimate în valoare netă actuală.

(b) Costurile similare ale SPV-urilor în sector privat

(45) În al doilea rând, Comisia a pus sub semnul întrebării limitarea contribuției financiare a Guvernului elen la suprimarea unor pretinse costuri suplimentare ale OTE în comparație cu alți operatori care oferă sisteme de concediere/pensionare anticipată angajaților proprii. În special, Comisia se îndoia că unicul exemplu prezentat de autoritățile elene, conform căruia o societate obișnuită, în contextul planurilor de concediere consimțită, ar oferi aproximativ dublul compensației în caz de concediere impuse prin lege pentru cazurile de eliberare din funcție, ar putea fi privit ca indicator corespunzător pentru determinarea costurilor obișnuite suportate de o societate care oferă un sistem de pensionare anticipată unui număr de aproximativ 5 000-6 000 de angajați care nu se bucurau de statutul special de angajare permanentă.

(c) Costul final al SPV

(46) În plus, Comisia și-a exprimat temerile referitor la faptul că exista un risc ca acea contribuție financiară din partea statului elen, care nu este fixă și care va depinde de valoarea acțiunilor OTE la data transferului real, să fie mai mare decât pretinsele costuri suplimentare calculate astfel ale OTE.

(d) Avantajele legate de mâna de lucru și alte avantaje care rezultă din moștenirea din trecut

(47) Comisia a luat în considerare, de asemenea, faptul că și în cazul în care s-ar accepta posibilitatea ca OTE să suporte costurile suplimentare datorate statutului special privind angajarea al angajaților săi, acest lucru nu ar justifica neapărat contribuția statului, dat fiind că este posibil ca OTE să fi beneficiat și să continue să beneficieze de pe urma altor avantaje care ar putea neutraliza orice posibile dezavantaje structurale. Aceste avantaje ar putea decurge din statutul special privind angajarea al angajaților OTE, cadrul juridic specific aplicabil OTE sau intervențiile specifice, care să reducă costurile de muncă ale OTE sub costurile de muncă ale societăților care fac obiectul legislației cu caracter general a muncii. S-au făcut referiri la o posibilă scutire a OTE de la plata contribuțiilor de șomaj și o scutire în trecut de plata obligațiilor legate de pensii.

(48) În fine, Comisia a pus, de asemenea, s-a întrebat dacă OTE obține sau nu beneficii ca urmare a poziției anterioare de monopol care să compenseze dezavantajele rezultate din costurile suplimentare privind SPV, în special în ceea ce privește rețeaua sa fixă de telecomunicații.

IV. OBSERVAȚII PROVENITE DE LA PĂRȚILE INTERESATE

(49) Au fost transmise observații din partea unei societăți de avocatură care a solicitat, de asemenea, păstrarea anonimatului deoarece era implicată într-un litigiu contra OTE în numele altor operatori. Principalele argumente ale societății de avocatură pot fi rezumate după cum urmează.

(50) În primul rând, contribuția statului elen nu îndeplinește cerințele principiului privind investitorii privați, deoarece SPV nu a fost prezentată acționarilor OTE pentru aprobare. Autoritățile elene nu au indicat nici că ar preconiza primirea vreunui beneficiu rezonabil ca urmare a contribuției la emisiune. În al doilea rând, se pare să statul acoperă în fiecare an o parte din deficitul fondului de securitate socială al OTE, TAP-OTE. În al treilea rând, în ceea ce privește avantajele de fost monopol ale OTE, societatea de avocatură consideră că independența autorității naționale de reglementare este subminată de vreme ce consiliul de administrație al acesteia este numit de către autoritățile elene, și anume de acționarul majoritar al OTE.

(51) Potrivit societății de avocatură, autoritatea de reglementare nu a emis încă decizii în unele cazuri care implică pretense încălcări de către OTE de teamă să nu submineze poziția financiară a societății. OTE nu face obiectul plății taxei de publicitate („*aggeliosimo*”), în valoare de 20 % din tariful de publicare a reclamelor publicitare pe care o plătesc toate celelalte societăți pentru publicitatea prin intermediul oricărui mijloc. Valoarea acestei subvenții este estimată la 20 de milioane EUR pe an. În fine, prin controlul asupra rețelei de linii fixe publice, OTE s-a angajat într-o serie de practici abuzive și anticoncurențiale pe piețele de comunicații electronice care nu au fost remediate întotdeauna de autoritatea de reglementare.

(52) Societatea de avocatură solicită, așadar, ca ajutorul să facă obiectul unor condiții care să soluționeze aspectele menționate anterior.

V. RĂSPUNSUL AUTORITĂȚILOR ELENE

(53) Autoritățile elene au reiterat argumentul principal, și anume că în conformitate cu hotărârea din cazul *Combus*, contribuția statului elen la costurile privind SPV nu conferă niciun avantaj economic OTE, în primul rând deoarece contribuția nu diminuează sarcinile bugetare normale legate de angajare ale OTE și, în al doilea rând, deoarece aceasta acoperă exclusiv înlăturarea unui dezavantaj structural al unei foste întreprinderi din sectorul public. Autoritățile elene consideră, în special, că statutul permanent al angajaților OTE reprezintă o sarcină majoră pentru societate și un obstacol structural pentru privatizarea ulterioară a acesteia⁽¹⁵⁾. În cazul în care contribuția statului nu

⁽¹⁵⁾ Potrivit autorităților elene, statutul permanent are și alte efecte negative secundare asupra structurii globale a forței de muncă a societății. Nu numai că salariile sunt stabilite prin lege la niveluri ridicate, dar structura acestora înlătură stimulentele pentru perfecționarea și creșterea productivității angajaților de vreme ce, din cauza interdicției prevăzute de lege, salariile nu pot fi majorate. În plus, personalul nou nu poate fi angajat la nivelul mediu și superior al conducerii deoarece tuturor persoanelor nou angajate trebuie să le fie alocate posturi la nivel de bază. Noii recruți nu pot nici să își asume vreo funcție de conducere deoarece aceasta ar submina avansarea în carieră garantată de statutul permanent al personalului existent. Niciuna dintre aceste restricții nu se aplică operatorilor privați.

poate fi justificată ca și compensație pentru un dezavantaj structural sau în cazul în care se consideră că îndeplinește cerințele principiului investitorilor din sectorul privat, contribuția ar putea fi considerată în continuare compatibilă în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat pe baza principiilor derivate din decizia privind *EDF*⁽¹⁶⁾ și cele aplicabile costurilor scufundate în domeniul energetic⁽¹⁷⁾.

(54) În răspunsul lor, autoritățile elene au prezentat un număr de rapoarte întocmite de experți independenți care au fost folosite (a) pentru a calcula și certifica costul total al SPV (KPMG a auditat rezultatele financiare ale OTE pentru anul 2005 și a certificat costul total al SPV), (b) pentru a calcula costul angajării cu titlu permanent și costul ridicat al salariilor angajaților OTE folosind indicatorul corespunzător în Grecia (CRA International și Hay Group au efectuat studiile relevante) și (c) pentru a descrie cadrul de reglementare din domeniul muncii în Grecia aplicabil întreprinderilor private, în general, și OTE, în special (studiu efectuat de către dl Levantis, profesor de dreptul muncii la Universitatea din Atena). Principalul raționament al autorităților elene poate fi rezumat după cum urmează.

(a) Necesitatea unei SPV

(55) În replică la rezervele Comisiei referitoare la posibilitatea să se fi folosit alte mijloace pentru a restructura OTE, autoritățile elene au subliniat faptul că în Constituția elenă este prevăzută în mod explicit protecția drepturilor în domeniul muncii care derivă din acordurile colective de muncă în vigoare. Astfel, nu putea fi pus în aplicare un sistem de concediere obligatorie care să fi fost impus prin lege pentru a pune capăt statutului permanent al angajaților OTE, deoarece acest lucru ar fi avut drept rezultat, în mod inevitabil, numeroase procese bazate pe dreptul constituțional, al muncii și al securității sociale, anulând astfel întregul obiectiv al restructurării personalului OTE⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁶⁾ Decizia Comisiei din data de 16 decembrie 2003 privind ajutorul de stat acordat de către Franța societății EDF și industriilor de electricitate și gaze (JO L 49, 22.2.2005, p. 9).

⁽¹⁷⁾ A se vedea Comunicarea Comisiei referitoare la metodologia de analiză a ajutorului de stat legat de costurile scufundate, la http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_en.pdf

⁽¹⁸⁾ În această privință, autoritățile elene au declarat ulterior că noua legislație care a intrat în vigoare în decembrie 2005 (Legea elenă nr. 3429/2005) privind întreprinderile cu capital integral sau parțial de stat prevede suprimarea statutului permanent numai pentru persoanele nou recrutate. Cu toate acestea, în ceea ce privește angajații existenți care se bucură de statutul permanent, dat fiind că legislația nu afectează statutul permanent al angajaților existenți, OTE nu a avut altă soluție decât să pună în aplicare o SPV.

(b) *Costurile SPV*

- (56) În răspunsul lor, autoritățile elene au confirmat că din cei 6 070 de angajați eligibili, OTE a primit în cele din urmă cereri de la 5 494 de angajați (acceptare în procent de 91 %). Beneficiarii SPV se împart în continuare în două subgrupe: (a) 4 859 care se vor califica pentru recunoașterea anilor „noționali” – acest grup este acoperit de prezentul SPV – și (b) 635 de angajați care sunt aproape de pensionare (și anume, au dreptul la primirea drepturilor depline de pensie, dar nu au atins vârsta pensionării obligatorii) care vor primi stimulente suplimentare de pensionare pentru a se pensiona⁽¹⁹⁾ – acest grup este acoperit de SPV „obișnuit”.
- (57) Costurile totale nominale ale SPV au fost auditate și verificate de către KPMG, auditorii OTE. Acestea sunt costurile auditate în Declarațiile IFRS (International Financial Reporting Standards – Standardele Internaționale de Raportare Fiscală)⁽²⁰⁾ ale OTE din 2005. O parte din costul SPV, și anume costul plăților excepționale din cadrul SPV, a fost calculat de către Prudential, o societate independentă de consultanță privind prestațiile angajaților. Prudential a efectuat un studiu actuarial în temeiul articolului 74 din Legea nr. 3371/2005. Ulterior, autoritățile elene au comandat un raport efectuat de o societate de consultanță privind administrarea globală, Hay Group, care a confirmat că multiplicarea cu factorul 1,5 pentru pachetul de indemnizații privind concedierea legală a fost un indicator rezonabil pentru calcularea pachetului de indemnizații pe care o întreprindere l-ar oferi în condiții normale angajaților săi pentru a renunța la locul de muncă din cadrul societății.
- (58) Pe baza raportului Hay Group menționat anterior o altă societate internațională de consultanță economică și antitrust, Charles River Associates International (CRA International), a compilat un raport final în care a calculat costurile suplimentare suportate de OTE în comparație cu cele ale concurenților răi din sectorul privat, și anume costul angajării cu titlu permanent și costul salariilor ridicate.

⁽¹⁹⁾ Pentru acești angajați, din cauză că pensia primită în baza SPV ar fi egală cu salariul actual, schema este mai puțin atractivă în comparație cu angajații care nu au atins treapta superioară a treptei salariale (aceștia din urmă vor primi o pensie care depășește salariul lor actual deoarece pensia lor este calculată în baza salariului prevăzut a fi atins dacă aceștia ar continua să lucreze pe durata anilor noționali). Așadar, pentru a asigura participarea maximă în cadrul SPV, pentru angajații care au atins deja treapta superioară de salarizare în cadrul OTE este prevăzut un stimulente suplimentar pentru părăsirea locului de muncă.

⁽²⁰⁾ Ar trebui amintit faptul că, începând din 2005, toate societățile cotate public din cadrul UE trebuie să întocmească situațiile contabile ale conturilor consolidate cu ajutorul IFRS. A se vedea Regulamentul (CE) nr. 1725/2003 al Comisiei din 29 septembrie 2003 privind adoptarea anumitor standarde internaționale în domeniul contabilității în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 261, 13.10.2003, p. 1).

- (59) Principalele constatări ale rapoartelor individuale pot fi rezumate după cum urmează.

(c) *Certificatul KMPG 2005 IFRS: valoarea nominală a SPV*

- (60) Potrivit conturilor certificate ale OTE pentru anul 2005, costul total estimat al SPV în termeni de plăți se ridică la 1 161 827 920 EUR. Valoarea actuală netă (VAN) a SPV este estimată la 939 607 196 EUR⁽²¹⁾. Această sumă este rezultatul reducerii valorii nominale a SPV folosindu-se o rată de scont de 3 %, care reduce suma nominală cu 67,7 milioane EUR⁽²²⁾, și excluzând suma de 154,4 milioane EUR care face referire la indemnizațiile care au fost deja prevăzute în declarațiile privind conturile financiare din anul 2004 ale OTE (1 161,8 – 67,7 – 154,4 = 939,6). VAN certificată a SPV (939,6 milioane EUR) nu ia, cu toate acestea, în considerare beneficiile fiscale care îi revin OTE în baza legii privind impozitul pe profit (a se vedea, în cele ce urmează, raportul CRA).

(d) *Raportul Hay Group: comparațiile cu alte SPV-uri din Grecia și UE*

- (61) Raportul Hay Group a strâns date de la diverse societăți din Grecia și din restul Europei care experimentaseră un proces de reducere de personal în ultimii ani. Hay Group a studiat peste 40 de organizații diferite care sunt societăți cu capital elen sau reprezentanțe locale ale unor societăți multinaționale. Raportul Hay confirmă presupunerile făcute de autoritățile elene în prezentările lor anterioare, și anume că: (a) niciun sistem de pensionare anticipată din Grecia sau din Europa nu poate fi comparat cu cel al OTE (și anume, o SPV care să se adapteze unor costuri „structurale” asemănătoare celor ale OTE, precum angajarea cu titlu permanent și salarii ridicate fixe) și (b) pachetele medii de disponibilizare în cazul unei SPV normale efectuate de o societate privată sunt, într-adevăr de 1,5 ori mai mari decât indemnizația prevăzută prin lege, în special în ceea ce privește grupa de vârstă de 51 ani⁽²³⁾.

(e) *Raportul CRA: calcularea costurilor suplimentare ale OTE*

- (62) Pe baza studiilor de mai sus, CRA International a calculat VAN a costurilor pe care OTE le va suporta pentru un număr total de 5 494 de angajați ca urmare a punerii în aplicare a SPV.

⁽²¹⁾ VAN reprezintă valoarea de piață a SPV, adică suma pe care OTE ar trebui să o plătească unui terț dacă acest terț ar prelua obligațiile OTE care îi revin din SPV.

⁽²²⁾ Ar trebui amintit faptul că în prezentarea anterioară din data de 20 decembrie 2005, autoritățile elene, într-un moment în care SPV nominală era estimată la 1 161,0 milioane EUR, calculaseră VAN a SPV la valoarea de 863 milioane EUR folosind ca rată de scont WACC a OTE (costul mediu ponderat al capitalului) estimat la 7,83 %.

⁽²³⁾ A se vedea nota de subsol 13.

- (63) La calcularea VAN a SPV, un aspect-cheie l-a reprezentat o rată de scont corespunzătoare. CRA International admite că un principiu fundamental al finanțelor moderne este acela că rata de scont aplicată oricărui curent al fluxului de numerar trebuie să reflecte nivelul de risc sistematic inerent în curentul de flux de numerar. Potrivit CRA International, este indicată utilizarea costului mediu ponderat al capitalului societății (Weighted Average Cost of Capital – WACC), care este utilizat de economiști în majoritatea cazurilor ⁽²⁴⁾.
- (64) Cu toate acestea, CRA International consideră că, în acest caz, contribuția costurilor sistematice la costurile care decurg din SPV este redusă, dacă nu nesemnificativă. Aceasta se datorează faptului că (a) evoluția salariilor angajaților OTE respectă o scală strictă care reduce în mod semnificativ neclaritățile privind variațiile salariale în timp și (b) orice neclaritate care poate persista nu este corelată cu performanța OTE (creșterea anuală a grilei de salarizare nu este corelată cu performanța economică globală a OTE). Astfel, potrivit CRA International, rata de scont corespunzătoare ar trebui să reflecte venitul disponibil pentru garanțiile fără riscuri. Luând drept exemplu obligațiunile de zece ani în valoare de 2,1 miliarde EUR scoase la licitație de către autoritățile elene în data de 7 iunie 2005 (anul SPV) la un randament mediu ponderat de 3,41 %, și obligațiunile de cinci ani, în valoare de 1,68 miliarde EUR scoase la licitație o lună mai târziu cu un randament mediu ponderat de 2,71 %, CRA International consideră că pentru toate scadențele rata dobânzii fără risc la vedere este de aproximativ 3 % ⁽²⁵⁾.
- (65) În baza acestor presupuneri, CRA International a estimat VAN a SPV la 1 086,2 milioane EUR. Contrar calculelor KPMG [a se vedea alineatul (60)], calculele CRA International nu iau în considerare suma de 154,4 milioane EUR care a fost deja prevăzută de OTE în situațiile sale contabile pentru anul 2004, deoarece aceștia nu erau ținuți de constrângerile contabile ale unui auditor. Mai mult decât atât, dat fiind că toate plățile privind SPV efectuate de OTE sunt deductibile în ceea ce privește impozitul pe profit în baza legislației elene privind societățile, CRA International a estimat că VAN reală a SPV se ridică, după impozitare, la 784,3 milioane EUR ⁽²⁶⁾.
- (66) În baza sumei de mai sus obținute după impozitare, CRA International a calculat costurile pe care OTE le-ar fi suportat dacă ar fi fost o societate privată. În acest scop, CRA International a presupus că (a) potrivit concluziilor rezultate din raportul Hay Group, o societate privată, în situații normale, ar fi oferit un pachet în valoare de 1,5 ori indemnizația prevăzută de lege pentru concediere și că (b) potrivit datelor prezentate în studiul KPMG pentru anul 2004 privind indemnizațiile și prestațiile din sectorul de înaltă tehnologie din Grecia, acest procent s-ar aplica unor salarii care sunt cu 33 % mai reduse decât cele plătite de OTE. În baza supoziției că OTE ar furniza un pachet egal cu 150 % din cerințele legale, dar cu salariile din sectorul privat, și anume cu 33 % mai reduse decât cele ale OTE, CRA International a concluzionat că o societate privată alta decât OTE ar fi suportat costuri care după impozitare s-ar fi ridicat la 314,4 milioane EUR pentru punerea în aplicare a SPV.
- (67) În baza unei comparații între valoarea actuală (VA) după impozitare a SPV (784,3 milioane EUR) și costurile pe care OTE le-ar fi suportat dacă ar fi fost o societate privată obișnuită (314,4 milioane EUR), CRA International a calculat că valoarea costurilor suplimentare suportate de OTE pentru implementarea SPV este de 469,9 milioane EUR ⁽²⁷⁾.
- (68) Pentru a furniza informații complete, CRA International a calculat, de asemenea, costurile suplimentare suportate de OTE în baza a două scenarii alternative. Primul scenariu se bazează pe o rată de scont WACC a OTE mai ridicată (7,8 %). Conform acestui scenariu, sarcina suplimentară este redusă la 390,4 milioane EUR. Cel de-al doilea scenariu presupune că nu se deduce niciun impozit. Conform acestui scenariu, sarcina suplimentară crește la 540,2 milioane EUR în momentul utilizării WACC al OTE și la 643,4 milioane EUR în momentul utilizării ratei de scont fără riscuri de 3 %.
- (f) *Absența avantajelor legate de mâna de lucru sau a altor avantaje*
- (69) În baza unui studiu efectuat de dl prof. Levantis de la Universitatea din Atena, autoritățile elene subliniază faptul că OTE nu beneficiază de niciun avantaj legat de mâna de lucru. Mai precis, autoritățile elene confirmă că OTE nu este scutită de plata contribuțiilor de șomaj ⁽²⁸⁾. În orice eventualitate, referitor la hotărârea *Combust*, autoritățile elene argumentează că existența unor avantaje structurale nu a făcut parte din analiza Tribunalului și nici din evaluarea efectuată de Comisie asupra compatibilității ajutorului acordat de Franța societății EDF.

⁽²⁴⁾ Acesta a fost și modul în care autoritățile elene au abordat problema în prezentarea din data de 4 noiembrie 2005.

⁽²⁵⁾ În această privință, CRA International este conformă cu conturile certificate de către KPMG ale OTE, care a folosit, de asemenea, o rată de scont de 3 %.

⁽²⁶⁾ Având exclusiv responsabilitatea de a verifica conturile brute ale OTE, nu a fost necesar ca KPMG să calculeze VAN a SPV nominale.

⁽²⁷⁾ Aceste costuri suplimentare sunt defalcate după cum urmează: în sarcina OTE pentru statutul permanent: 322,9 milioane EUR și în sarcina OTE pentru salarii mai ridicate: 147,0 milioane EUR.

⁽²⁸⁾ Potrivit autorităților elene, OTE, asemenea tuturor celorlalte societăți private, plătește contribuțiile obligatorii din partea angajatorului la fondul de șomaj conform prevederilor din legislația aplicabilă privind securitatea socială. Acestea se ridică la 2,76 %, în timp ce angajatul plătește suplimentar 1,33 %.

(70) Referitor la avantajele pe care OTE este posibil să le obțină din poziția sa de fost monopol, autoritățile elene amintesc faptul că piața de telefonie fixă a fost complet liberalizată cu începere din 2001 și că OTE a făcut obiectul unor reglementări extensive *ex ante* în conformitate cu dispozițiile cadrului de reglementare aplicabil serviciilor și rețelelor de comunicații electronice. Remediile impuse OTE de către autoritatea națională de reglementare, Hellenic Telecommunications and Post Commission (EETT – Comisia elenă a telecomunicațiilor și poștei), în ceea ce privește piețele fixe au condus la intrarea concurențială pe piață a unor operatori alternativi și la pierderea ulterioară de către OTE a unei părți din cota de piață.

(g) *Garanția oferită de către autoritățile elene*

(71) În răspunsul lor, autoritățile elene și-au bazat calculele pe prețul acțiunilor OTE la încheierea tranzacționării din data de 25 aprilie 2006, și anume 17,98 EUR. Astfel, în data de 25 aprilie 2006, 4 % din stocul OTE corespundea unei valori a stocului de 353 milioane EUR. Valoarea contribuției statului elen la SPV, la data de 25 aprilie 2006, era, în consecință, cu 25 % mai mică decât suma de 469,9 milioane EUR care corespunde costului suplimentar al SPV.

(72) Cu toate acestea, dat fiind că prețul acțiunilor OTE face obiectul unor fluctuații la bursa de valori din Atena, dacă valoarea totală a celor 4 % din stocul OTE depășește costurile suplimentare suportate de OTE, Grecia își asumă în mod expres obligația de a modifica articolul 74 din Legea nr. 3371/2005, pentru a limita în consecință contribuția financiară a statului.

(h) *Răspunsul la observațiile terților*

(73) Autoritățile elene subliniază faptul că, în conformitate cu articolul 34 din Legea elenă privind societățile nr. 2190/1920, adunarea generală nu are competența de a adopta hotărâri privind conducerea; această competență intră în atribuțiile consiliului de administrație [articolul 9 litera (d) din statutul OTE]. SPV a fost discutată în acest mod, iar consiliul de administrație al societății a hotărât asupra acesteia și ulterior a prezentat-o investitorilor instituționali.

(74) Autoritățile elene argumentează că acele observații referitoare la faptul că statul elen acoperă în fiecare an o parte din deficitul TAP-OTE se bazează pe o înțelegere eronată a sistemului de securitate socială din Grecia. Autoritățile elene reiterează că fondul de pensii principale pentru angajații OTE, TAP-OTE, este o persoană juridică independentă reglementată de dreptul public, în același mod ca și toate celelalte fonduri de pensii din Grecia. Acesta are consiliu de administrație, administrația, departamentele de buget și finanțe proprii. Aproape toate fondurile de pensii existente sunt fonduri de drept public și sunt independente de societățile în care activează angajații, sunt autogovernate și au o orientare non-profit. Drepturile de pensie sunt drepturi dobândite în baza Constituției elene (articolul 25. Caracteristicile de bază ale sistemului elen de securitate socială reprezintă

caracterul obligatoriu, public și universal al acestuia. Astfel, sistemul elen de pensii este un sistem cu flux continuu („pay as you go”). Deficitele diverselor fonduri de drept public nu sunt finanțate de către angajatori sau de angajați, ci de stat, acesta din urmă având obligația constituțională de a garanta că toate pensiile sunt plătite integral.

(75) În perioada 1994-2001, deși era o societate de drept privat sub controlul statului și total independentă de fondul de pensii de drept public TAP-OTE, OTE a fost mandată prin intermediul unei legislații *ad hoc* și prin acorduri colective muncă să acopere deficitul TAP-OTE și astfel să opereze un fel de aranjament de asigurare socială în numele statului. Răspunderea OTE de a acoperi astfel de deficite *ad hoc* ale TAP-OTE a sporit și mai mult costurile sale nesalariale în comparație cu cele ale concurenților săi și ale noilor intrați pe piață și a constituit un dezavantaj clar pentru societate.

(76) Referitor la pretensele avantaje pe care OTE le-a obținut din poziția sa de fost monopol, autoritățile elene subliniază că, începând din 2001, piața elenă de telecomunicații a fost complet liberalizată și a făcut obiectul supravegherii de reglementare *ex ante* a EETT, autoritatea națională de reglementare. Comportamentul pretins abuziv al OTE ar trebui tratat în baza normelor specifice pentru sectorul respectiv din cadrul de reglementare și din directivele relevante ale acestuia. Pentru autoritățile elene, măsurile compensatorii care corespund unei piețe complet liberalizate nu pot fi solicitate printr-un alt mijloc complet diferit, și anume evaluarea ajutorului de stat ca măsură de stat legată exclusiv de muncă.

(77) În cele din urmă, autoritățile elene resping ca fiind incorecte afirmațiile conform cărora OTE este scutită de plata taxei de publicitate, în timp ce alte societăți din Grecia sunt obligate să o achite. Deși, potrivit articolului 19 alineatul (2) din Legea nr. 1264/1982, societățile publice sau de utilități (asemenea OTE) sunt scutite de plata taxei de publicitate, o hotărâre recentă a Curții Administrative de Primă Instanță (Hotărârea nr. 9564/2005) a interpretat noțiunile de „serviciu public” și „utilități” din Legea nr. 1264/1982 ca având sensul că nu numai OTE, dar orice alt operator de telecomunicații este scutit de plata taxei de publicitate⁽²⁹⁾, indiferent de statutul său de societate publică sau privată⁽³⁰⁾.

⁽²⁹⁾ Autoritățile elene declară, de asemenea, că articolul 24 din recenta Lege nr. 3470/2006 prevede în mod clar că OTE și alți furnizori de servicii de telecomunicații nu se mai bucură de un statut special care să le acorde dreptul de a fi scutiți de plata taxei de publicitate. Potrivit Legii nr. 1264/1982, societățile publice sau de utilități publice sunt scutite de la plata taxei de publicitate numai în cazul în care capitalul social al acestora aparține în majoritate absolută statului elen. În consecință, OTE și toți ceilalți furnizori de servicii de telecomunicații sunt obligați să plătească taxa de publicitate.

⁽³⁰⁾ Potrivit autorităților elene, Curtea administrativă a concluzionat că prin caracterizarea unei societăți ca fiind de utilitate publică aceasta nu are legătură cu statutul juridic al acesteia sau cu cadrul juridic în care aceasta operează, ci depinde numai de natura serviciilor pe care aceasta le furnizează. În consecință, potrivit curții, întreprinderile care oferă bunuri și servicii considerate a fi vitale pentru societate, precum telecomunicațiile, alimentarea cu apă și energie, constituie utilități.

VI. EVALUAREA AJUTORULUI

Existența ajutorului

- (78) Articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE prevede că orice ajutor care este acordat de un stat membru sau din resursele statului, indiferent de formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi, în măsura în care acesta afectează comerțul dintre statele membre, este incompatibil cu piața comună.
- (79) Clasificarea unei măsuri naționale ca ajutor de stat presupune întrunirea următoarelor condiții cumulative: (a) măsura este acordată de un stat membru din resursele statului sub orice formă; (b) avantajul este selectiv; și (c) măsura denaturează sau amenință să denatureze concurența și este capabilă să afecteze comerțul dintre statele membre.
- (80) În cazul de față, nu se contestă faptul că de vreme ce statul propune să transfere către TAP-OTE 4 % din participația sa în cadrul OTE cu titlu de contribuție la costurile totale ale SPV a societății în măsură sunt implicate resursele statului. Deținerea de către stat a 4 % din acțiunile OTE constituie un bun cu valoare financiară. Acest bun este transferat fără nici o compensare la prețul pieței. Drept urmare, măsura este un transfer din resursele statului.
- (81) În plus, deși destinatarul direct al ajutorului este TAP-OTE – un fond de pensii de drept public care face parte din sistemul de securitate socială mai larg din Grecia – beneficiarul real al măsurii este OTE, prin faptul că societatea este scutită de plata unei părți din obligațiile de securitate socială care îi revin și care rezultă din SPV în cauză. Nicio altă societate nu se mai bucură de acest avantaj special. Drept urmare, măsura are un caracter selectiv.
- (82) Nu se contestă nici faptul că întrucât OTE este un operator la nivel național angajat în furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice, inclusiv furnizarea de servicii de comunicații electronice la nivel internațional, orice ajutor acordat acesteia este capabil să afecteze comerțul dintre statele membre.
- (83) Cu toate acestea, referitor la întrebarea dacă această contribuție de la stat conferă un avantaj OTE care denaturează sau amenință să denatureze concurența, autoritățile elene au argumentat (a) că au acționat în calitate de investitor privat și (b) că măsura nu acordă un avantaj OTE de vreme ce acordă numai o compensație pentru dezavantajele structurale ale acesteia din urmă datorită statutului de angajare permanentă *de facto* a angajaților săi și costurilor salariale ridicate impuse prin lege în perioada anterioară liberalizării.
- (a) *Conformitatea cu principiul investitorilor din sectorul privat*
- (84) Potrivit cerințelor care decurg din jurisprudență, pentru a determina măsura în care contribuția financiară a statului elen la costurile SPV a OTE poate fi privită ca respectând comportamentul unui investitor privat care acționează în condiții normale pe piață, este necesar să se ia în considerare dacă într-o situație similară un investitor privat cu o dimensiune comparabilă cu cea a statului ar fi acordat o contribuție financiară similară, și anume echivalentul a 4 % din acțiunile OTE ⁽³¹⁾.
- (85) În această privință, trebuie făcută o distincție între obligațiile pe care statul trebuie să și le asume în calitate de deținător de capital social al unei societăți și obligațiile sale în calitate de autoritate publică ⁽³²⁾. Întrucât OTE este o societate publică cu răspundere limitată, statul elen, în calitate de deținător majoritar de capital social al societății, ar fi fost răspunzător pentru datoriile societății numai până la valoarea de lichidare a activelor sale. Securitatea socială și alte obligații legate de dreptul muncii trebuie suportate, în mod normal, de societatea vizată, nu de acționarii acesteia. În plus, trebuie subliniat faptul că OTE nu este o societate care să se afle, în prezent, într-o situație financiară dificilă sau care să fie incapabilă să își îndeplinească propriile obligații financiare privind SPV.
- (86) În consecință, obligațiile care decurg din costul pensiunilor anticipate și plățile oricăror prestații asociate legate de angajare nu pot fi luate în considerare în scopul aplicării principiului investitorilor din sectorul privat ⁽³³⁾.
- (87) În plus, niciun acționar cu excepția statului elen nu a contribuit la costurile suplimentare ale planului de restructurare al OTE, în pofida faptului că rentabilitatea îmbunătățită preconizată a OTE ar trebui să fie în beneficiul tuturor investitorilor, fără deosebire. În această situație, comportamentul statului elen a fost diferit de cel al celorlalți investitori privați din cadrul OTE. Chiar dacă poziția specială a statului în calitate de acționar majoritar ar putea justifica un comportament diferit, ar fi de așteptat ca în cazul în care unul dintre acționarii unei societăți oferă asistență financiară, acest acționar să primească un fel de compensație printr-o participație crescută în cadrul societății sau o măsură similară. Cu toate acestea, în cazul de față, statul nu primește nicio compensație în plus față de ceilalți investitori din cadrul societății.

⁽³¹⁾ Cauza C-305/89, Italia/Comisie, Rec. 1991, p. I-1603, punctul 19.

⁽³²⁾ Cauzele conexe C-278/92, C-279/92 și C-280/92, Spania/Comisie, Rec. 1994, p. I-4103, punctul 22.

⁽³³⁾ Cauza C-305/89, loc. cit., punctul 22.

- (88) Faptul că prețul acțiunilor OTE a crescut din momentul anunțării SPV nu înseamnă în mod obligatoriu că, numai din acest motiv, contribuția financiară a statului ar trebui să fie considerată compatibilă cu principiul investitorilor din sectorul privat. În principiu, este probabil ca orice contribuție financiară din partea statului în scopul îmbunătățirii poziției financiare a unei societăți cotate să conducă, de asemenea, la îmbunătățirea prețului acțiunilor acesteia din urmă și aceasta indiferent dacă această contribuție poate fi calificată sau nu drept ajutor în sensul articolului 87 alineatul (1) din tratat.
- (89) Ca urmare a motivelor prezentate mai sus, argumentul autorităților elene potrivit căruia contribuția statului la costurile SPV este conformă cu principiul investitorilor din sectorul privat trebuie respins.
- (b) *Absența unui avantaj economic*
- (90) Potrivit jurisprudenței constante, conceptul de ajutor include avantajele acordate de autoritățile publice care, în diverse moduri, diminuează schimbările care sunt incluse, în mod normal, în bugetul unei întreprinderi⁽³⁴⁾. Curtea de Justiție a susținut că în această privință o reducere parțială a sarcinilor sociale care îi revin unei întreprinderi reprezintă un ajutor în sensul articolului 87 alineatul (1) din tratat dacă această măsură este destinată, parțial, scutirii unei întreprinderi de îndeplinirea sarcinilor de natură financiară care decurg din aplicarea normală a sistemului general de securitate socială, fără a exista nicio justificare pentru această scutire în baza naturii sau a schemei generale a acestui sistem⁽³⁵⁾.
- (91) Autoritățile elene contestă faptul că reducerea parțială a costurilor OTE privind SPV conferă un avantaj societății și are un impact asupra concurenței, pe motiv că în acest fel OTE este eliberată de un dezavantaj structural și oferă asigurări că societatea va face obiectul aceluiași aranjamente, mai puțin împovăraătoare, privind dreptul muncii asemenea oricărei alte societăți de pe piața de comunicații electronice din Grecia. În această privință, autoritățile elene s-au bazat pe hotărârea în cazul *Combust* emisă de Tribunalul de Primă Instanță. În cazul menționat anterior, Tribunalul a afirmat că o măsură (de stat) care a fost „introdusă pentru a înlocui statutul privilegiat și costisitor al funcționarilor angajați de către *Combust* cu statutul de angajați în baza unui contract comparabil cu cel al angajaților din alte întreprinderi de transport cu autobuzul concurenței ale *Combust*” nu a constituit ajutor deoarece „intenția [Guvernului danez] a fost aceea de a elibera *Combust* de un dezavantaj structural pe care aceasta îl avea în relația cu concurenții săi din sectorul privat”⁽³⁶⁾.
- (92) În această privință, ar trebui remarcat faptul că acele constatări din cazul *Combust* nu au fost confirmate de Curtea de Justiție. Anumite hotărâri ale Curții de Justiție contrazic presupunerea conform căreia prin furnizarea de compensații pentru un dezavantaj structural o măsură nu poate fi clasată drept ajutor. În jurisprudența sa constantă, Curtea de Justiție a hotărât că măsura în care o acțiune reprezintă ajutor trebuie determinată în conformitate cu efectele acelei acțiuni și nu făcându-se referire la cauzele sau scopurile sale⁽³⁷⁾. Curtea a hotărât, de asemenea, că orice măsură care scutește o întreprindere de unele sarcini care sunt incluse, în mod normal, în bugetul acesteia, constituie ajutor⁽³⁸⁾. Curtea a afirmat clar că acesta include, de exemplu, costurile legate de salariul unui angajat⁽³⁹⁾. În lumina acestor considerente, Curtea a respins ideea conform căreia o măsură nu oferă un avantaj întreprinderii exclusiv din cauză că aceasta oferă compensații pentru unele dezavantaje pe care întreprinderea le-a avut în trecut⁽⁴⁰⁾.
- (93) Este adevărat că legislația muncii aplicabilă OTE este diferită de aceea aplicată oricărei alte societăți private din Grecia, în ceea ce privește statutul de angajare permanentă a angajaților OTE și salariile ridicate ale acestora, care nu pot fi modificate cu excepția cazului în care se adoptă o lege prin care să se reglementeze acordul necesar din partea angajaților OTE. În concluzie, normele din domeniul muncii aplicabile OTE sporesc costurile acesteia privind securitatea socială și munca și privează societatea de libertatea de care se bucură alte societăți concurențe în ceea ce privește restructurarea costurilor proprii privind munca în conformitate cu condițiile predominante de pe piață.
- (94) În această privință, cazul actual este similar celui din *Combust* în anumite privințe. În *Combust*, statul danez nu a acordat compensații societății în cauză, ci funcționarilor angajați de aceasta. În mod asemănător, statul elen nu a acordat compensații OTE, ci fondului de pensii al angajaților pentru pierderea de venituri datorată pensionării anticipate. La fel ca în cazul *Combust*, statutul permanent al angajaților OTE reprezintă un „statut privilegiat și costisitor” în raport cu statutul angajaților din sectorul privat. La fel ca în cazul *Combust*, intenția Guvernului elen este menită să elibereze OTE „de un dezavantaj structural pe care aceasta îl are în relația cu concurenții săi din sectorul privat”.

⁽³⁶⁾ Cauza T-157/01, loc. cit., punctul 57.

⁽³⁷⁾ Cauza 173/73, Italia/Comisie, Rec. 1974, p. 709, punctul 13; cauza C-310/85, Deufil, Rec. 1987, p. 901, punctul 8; cauza C-241/94, Franța/Comisie, Rec. 1996, p. I-4551, punctul 20.

⁽³⁸⁾ Cauza C-387/92, Banco Exterior, Rec. 1994, p. I-877, punctul 13; cauza C-241/94, Franța/Comisie, Rec. 1996, p. I-4551, punctul 34.

⁽³⁹⁾ Cauza C-5/01, Belgia/Comisie, Rec. 2002, p. I-1191, punctul 39.

⁽⁴⁰⁾ Cauza C-30/59, Gezamenlijke Steenkolenmijnen, Rec. 1961, p. 3, punctele 29 și 30; cauza 173/73, Italia/Comisie, Rec. 1974, p. 709, punctele 12-13; cauza C-241/94, Franța/Comisie, Rec. 1996, p. I-4551, punctele 29 și 35; cauza C-251/97, Franța/Comisie, Rec. 1999, p. I-6639, punctele 40 și 46-47. A se vedea, de asemenea, cauza T-109/01, Fleuren Compost, Rec. 2004, p. II-127, punctul 54.

⁽³⁴⁾ A se vedea, *inter alia*, hotărârile din cauza 30/59, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Înalta Autoritate, Rec. 1961, p. 1; cauza C-387/92, Banco Exterior de España, Rec. 1994, p. I-877, punctul 13; cauza C-241/94, Franța/Comisie, Rec. 1996, p. I-4551, punctul 34; și cauza C-256/97, DM Transport, Rec. 1999, p. I-3913, punctul 19.

⁽³⁵⁾ Cauza 173/73, Italia/Comisie, Rec. 1974, p. 709, punctul 15; în același sens, hotărârea din cazul C-301/87, Franța/Comisie, Rec. 1990, p. I-307, punctul 41.

- (95) În plus, ca și în cazul *Combust*, intervenția statului nu are scopul de a compensa sau diminua obligațiile anterioare ale OTE privind pensiile care rezultă din perioada în care societatea a ajuns să facă obiectul unui cadru de legislație a muncii *sui generis* (obligații anterioare), ci se limitează strict la alinierea OTE la sectorul privat pentru viitoarele drepturi de pensie.
- (96) Având în vedere cele de mai sus, Comisia remarcă, de asemenea, că din contextul faptic și juridic al cazului de față reies un număr de particularități comparate cu cazul *Combust*.
- (97) În primul rând, în cazul *Combust* compensația autorităților daneze a avut scopul de a facilita schimbarea planificată a statutului societății din societate publică în societate privată, de aici rezultând compensația financiară (prima) oferită de către Guvernul danez angajaților *Combust* al căror statut a fost modificat din funcționari publici în angajați în baza unui contract de drept privat. Cu toate acestea, OTE a devenit o societate publică cu răspundere limitată în 1994, fără ca statul să ia măsurile corespunzătoare la acea dată pentru a asigura alinierea normelor în domeniul muncii ale societății la cele ale unei societăți publice normale cu răspundere limitată. Statul nu a intervenit nici în 2001, atunci când OTE și-a pierdut dreptul exclusiv de a furniza servicii de telecomunicații de voce fixe, iar piața de comunicații electronice din Grecia a fost complet liberalizată.
- (98) În această privință, nu este imposibil ca numărul mare de angajați să fi permis OTE, mai ales în decursul anilor critici anteriori și imediat ulterioari liberalizării complete, să își asigure și să își mențină actuala poziție dominantă și să continue să fie prezentă pe aproximativ toate segmentele pieței de comunicații electronice.
- (99) În plus, după cum se afirmă la considerentul 93, conceptul de ajutor din articolul 87 alineatul (1) al Tratatului CE acoperă numai măsurile care diminuează sarcinile asumate, în mod normal, în bugetul unei întreprinderi și care trebuie privite ca reprezentând un avantaj economic pe care destinatarul nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață ⁽⁴¹⁾.
- (100) În această privință, ar trebui amintit faptul că, potrivit jurisprudenței, costurile pentru întreprinderi care decurg din acorduri colective încheiate între angajator și sindicate, pe care întreprinderile sunt obligate să le respecte, fie din cauză că au convenit asupra acelor acorduri, fie că acele acorduri au fost extinse prin regulament, sunt costuri care sunt incluse, prin natura lor, în bugetele întreprinderilor ⁽⁴²⁾.
- (101) Deși, după cum s-a evidențiat la considerentul 93, normele în domeniul muncii impuse OTE reprezintă, într-adevăr, o excepție de la legislația ordinară a muncii aplicată în prezent celorlalte societăți din Grecia, iar statutul permanent și salariile ridicate garantate ale angajaților OTE nu au reprezentat, în realitate, rezultatul unui acord colectiv negociat în mod liber, ci mai degrabă au fost impuse societății de către statul însuși, Comisia remarcă faptul că în nici un moment, începând de la data în care OTE a devenit societate cotate la bursă, autoritățile elene nu au indicat că obligațiile OTE privind legislația muncii nu au fost asumate din bugetul normal al societății sau că statul ar trebui să compenseze OTE pentru costurile suplimentare privind angajarea cu titlu permanent și pentru salariile ridicate impuse acesteia prin lege. De asemenea, valorificarea pachetului de acțiuni al OTE s-a bazat pe supoziția că acele costuri cu angajarea cu titlu permanent și salariile ridicate suportate de OTE sunt suportate, în mod normal, din bugetul OTE.
- (102) Aceste considerente, care au fost examinate coroborat cu constatările din cazul *Combust*, indică faptul că măsura în discuție poate fi privită ca ajutor. Totuși, această problemă nu mai trebuie analizată în continuare de vreme ce, din motivele prezentate în detaliu în cele ce urmează, aceasta este oricum compatibilă cu piața comună în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat.

VII. COMPATIBILITATEA AJUTORULUI CU PIAȚA COMUNĂ

- (103) Comisia remarcă faptul că această contribuție planificată a statului la costurile SPV a OTE face parte dintr-un plan mai larg al autorităților elene privind restructurarea regimului de angajare aplicabil OTE pentru a garanta viabilitatea acesteia pe termen lung și pentru a îmbunătăți funcționarea pieței de comunicații electronice. Astfel, SPV reprezintă un pas necesar către privatizarea ulterioară a OTE.
- (104) În consecință, Comisia consideră că evaluarea compatibilității măsurii cu piața comună trebuie să se bazeze direct pe articolul 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE în care se prevede că: „ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu aduc modificări condițiilor schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun” poate fi considerat a fi compatibil cu piața comună.
- (105) Pentru ca o măsură de ajutor să fie considerată compatibilă cu piața comună pe motiv că aceasta facilitează dezvoltarea anumitor activități economice sau a anumitor domenii economice, aceasta trebuie să îmbunătățească modul în care activitatea economică este desfășurată. Ajutorul este compatibil în baza articolului 87 alineatul (3) litera (c) numai în condițiile în care acesta nu afectează condițiile de comerț într-o măsură care să contravină intereselor comune. În efectuarea evaluării, Comisia acordă o atenție deosebită criteriilor de necesitate și proporționalitate ⁽⁴³⁾.

⁽⁴¹⁾ Cauza 173/73, Italia/Comisie, Rec. 1974, p. 709, punctul 26; cauza C-387/92, Banco Exterior de España, Rec. 1994, p. I-877, punctele 12 și 13 și cauza C-280/00, Altmark Trans and Regierungspräsidium Magdeburg, Rec. 2003, p. I-9919, punctul 84, și hotărârile citate în aceasta.

⁽⁴²⁾ Cauza C-482/99, Franța/Comisie, Rec. 2002, p. I-4397, punctul 40.

⁽⁴³⁾ Cauza T-187/99, Agrana Zucker und Stärke AG/Comisie, Rec. 2001, p. I-1587, punctul 74.

(a) *Măsura este conformă intereselor comune*

- (106) Prin scutirea OTE de costurile suplimentare pe care aceasta le suportă în calitate de fostă întreprindere publică din cauza statutului de angajare cu titlu permanent și salariilor ridicate ale personalului său, măsura comunicată va permite societății să funcționeze liber pe piața complet liberalizată de comunicații electronice și să opereze modificările necesare pentru a răspunde evoluției pieței și altor evoluții tehnologice care afectează viabilitatea societății pe termen lung.
- (107) În special, reducerea cu aproximativ o treime a personalului OTE prin intermediul SPV, la care se adaugă acordul angajaților OTE de a suprima statutul de angajare cu titlu permanent pentru viitoarele persoane recrutate în schimbul unui pachet de pensionare anticipată oferit de către OTE sunt elementele-cheie ale operațiunii globale de restructurare a OTE care ar trebui să garanteze rentabilitatea societății, funcționarea eficientă și privatizarea ulterioară. Până în prezent, statutul de angajare cu titlu permanent al angajaților OTE, numărul excesiv al acestora și regimul salarial fix aplicat acestora constituie obstacole majore în calea privatizării societății și a renunțării la statutul de acționar în cadrul OTE de către statul elen.
- (108) Transformarea continuă a OTE dintr-un fost monopol într-o societate care face obiectul aceluiași cadru juridic ca orice alt operator privat din Grecia, cu renunțarea ulterioară a statului elen la controlul pe care aceasta îl deține asupra societății, îmbunătățește funcționarea pieței de comunicații electronice din Grecia, reduce barierele privind intrarea și ieșirea de pe piață⁽⁴⁴⁾ și este benefică pe termen lung pentru utilizatorii finali.
- (109) În consecință, contribuția financiară planificată a statului elen la costurile SPV este conformă intereselor comune.

(b) *Ajutorul reprezintă un instrument adecvat*

- (110) La inițierea investigației formale, Comisia și-a exprimat rezervele privind necesitatea prezentei SPV prin referire la SPV-urile anterioare care au fost finanțate integral de OTE.

⁽⁴⁴⁾ Aceste obstacole se datorează faptului că intrarea pe piața de comunicații electronice din Grecia prin achiziția OTE este prevenită, în prezent, de condițiile de angajare extrem de inflexibile aplicate în OTE și prin faptul că angajații OTE se bucură de un statut permanent *de facto*, care împiedică preluarea OTE de către alte grupuri comerciale. Pe de altă parte, din aceleași motive, ieșirea de pe piață, sub forma unei renunțări din partea statului la controlul pe care acesta îl exercită, pare extrem de improbabilă în prezent.

- (111) În special, investigația a indicat că în perioada 1996-2004 OTE a permis pensionarea anticipată a 8 173 de angajați. Cu toate acestea, aceste SPV-uri anuale reduse (în medie 900 de angajați pe an) au fost oferite numai angajaților care aveau deja dreptul la pensie, dar puteau să continue să lucreze până la întrunirea condițiilor pentru pensionarea obligatorie⁽⁴⁵⁾. Drept urmare, aceste SPV-uri anterioare nu au implicat recunoașterea de ani noționali ai angajaților implicați și, în consecință, nu se pot compara cu actuala SPV în ceea ce privește structura și domeniul de aplicabilitate al acestora. În acest sens, SPV-urile anterioare puse în aplicare de OTE nu au fost diferite de SPV-urile echivalente puse în aplicare de orice altă societate privată sau de actuala SPV⁽⁴⁶⁾ „obișnuită” a OTE.

- (112) În cazul de față, o SPV care ar fi oferit numai pensionarea anticipată angajaților care aveau dreptul la o pensie, dar care nu atinseseră încă vârsta pentru pensionarea obligatorie, nu ar fi condus la acceptarea în cea mai mare măsură posibilă, de vreme ce un număr de angajați eligibili ar fi preferat să rămână în activitate pentru a primi o pensie cât mai mare posibil⁽⁴⁷⁾.

- (113) În această situație, hotărârea OTE de a recunoaște până la șapte ani noționali de vechime în muncă pentru toți angajații care ar fi făcut obiectul pensionării obligatorii în perioada 2005-2012 și, astfel, de a le oferi posibilitatea unei pensionări anticipate cu o pensie completă pare a fi fost singurul mijloc care să conducă la eliberarea anticipată din funcție a unui număr semnificativ de angajați. Un angajat care se bucură de un statut de cvasi-funcționar public ar hotărî să părăsească societatea numai dacă angajatorul i-ar oferi stimulente adecvate în acest sens. Astfel, OTE a trebuit să ofere cel puțin indemnizații corespunzătoare pentru beneficiile economice de care un angajat ar fi continuat să se bucure dacă ar fi rămas sub protecția statutului de angajați cu titlu permanent. Acceptarea ulterioară cu succes a SPV (aproximativ 91 % din totalul angajaților eligibili) confirmă că stimulentele ulterioare oferite de către OTE angajaților săi sub forma recunoașterii unui număr de ani noționali de vechime în muncă este un instrument adecvat.

⁽⁴⁵⁾ De exemplu, angajații cu o vechime în muncă de 30 de ani (drept la pensie) ar putea continua să lucreze până în momentul atingerii vârstei de 58 de ani sau până la acumularea a 35 de ani de vechime în muncă, oricare dintre aceste situații este aplicabilă mai întâi. Este probabil ca acești angajați să aleagă să continue să lucreze până în momentul pensionării obligatorii pentru a mări baza de calcul a pensiei lor. După cum au indicat autoritățile, salariile cresc într-un ritm mai mare decât pensiile, iar angajații OTE preferă, în general, să continue să lucreze pentru societate, de vreme ce pensiile sunt calculate luându-se în considerare ultimul salariu.

⁽⁴⁶⁾ După cum s-a menționat la considerentul 56, SPV „obișnuită” privește numai angajații care au obținut deja drepturi de pensie dar nu au îndeplinit încă condițiile pentru pensionarea obligatorie. SPV obișnuită nu implică ani „noționali” și, în consecință, costurile pentru aceasta nu sunt acoperite prin contribuția statului elen.

⁽⁴⁷⁾ A se vedea nota de subsol 34.

- (114) OTE nu ar fi putut să revină la adoptarea unor măsuri mai puțin costisitoare precum planul de concediere deoarece angajații OTE trebuia să fie de acord să își piardă statutul de angajați cu titlu permanent pe viață în schimbul unei indemnizații de concediere mai reduse. De asemenea, nu ar fi putut nici să suprimă retroactiv statutul de angajați cu titlu permanent al angajaților săi pentru a putea să pună în aplicare o schemă de concediere obligatorie deoarece autoritățile elene au explicat că o astfel de opțiune ar fi condus la probleme juridice și constituționale grave care ar fi compromis întregul proces de restructurare al OTE.
- (115) Mai mult decât atât, s-ar fi putut face o analogie între cazul de față și Comunicarea Comisiei privind costurile scufundate în sectorul energetic ⁽⁴⁸⁾. Costurile scufundate apar atunci când deținătorul unei poziții suportă costuri asociate unui furnizor al deținătorului unei poziții dar nu le mai poate recupera datorită apariției pe piață a unor concurenți ca urmare a liberalizării pieței.
- (116) Astfel, contribuția statului elen la SPV ar putea fi tratată prin analogie într-un mod asemănător compensației pentru costuri scufundate pentru următoarele motive. Statutul special permanent al angajaților OTE este legat de situația anterioară de monopol în condițiile în care piața nu era încă liberalizată. Acest regim special nu a generat nicio dificultate atâta timp cât OTE funcționa într-un mediu de monopol. OTE a suportat costuri ridicate în comparație cu alte societăți, dar a fost protejată contra concurenței intra-industriale. De la liberalizarea pieței elene de telecomunicații, acest aranjament specific privind angajații a devenit, progresiv, o povară pentru OTE, afectând competitivitatea acesteia. Caracterul specific de angajare cu titlu permanent al angajaților, și anume statutul de cvasi-funcționar public, reprezintă un cost salarial suplimentar pentru OTE pe care concurenții acesteia nu îl suportă ⁽⁴⁹⁾.
- (117) Drept urmare, hotărârea autorităților elene de a finanța costurile SPV care rezultă din costurile privind angajarea cu titlu permanent și salariile ridicate ale OTE este conformă cu cerința privind necesitatea, deoarece aceasta permite OTE să își restructureze operațiunile într-un mod similar aceluia al unei societăți private fără a trebui să suporte costuri suplimentare care derivă din perioada anterioară liberalizării.
- (c) *Proportionalitatea*
- (118) Contribuția statului compensează OTE numai pentru costurile privind angajarea cu titlu permanent și salariile ridicate care decurg din anii noționali suplimentari care au fost acordați angajaților care ar fi atins vârsta pensionării obligatorii în perioada 2005-2012. În special, statul elen nu intervine pentru a finanța obligațiile existente ale OTE privind pensiile sau pentru a acoperi orice fel de deficit privind pensiile care ar fi fost asumat de către societate. OTE și-a achitat integral toate contribuțiile anterioare în calitate de angajator către TAP-OTE și achită și toate costurile SPV, până la data efectivă a implementării SPV, cu excepția costurilor pe care o societate privată nu ar trebui să le suporte dacă ar trebui să ia măsuri similare de reducere a forței de muncă.
- (119) Astfel, statul elen transferă 4 % din pachetul pe care îl deține în cadrul OTE către fondul de pensii pentru a finanța costurile SPV rezultate din faptul că pensiile persoanelor eligibile pentru SPV nu sunt calculate pe baza anului pensionării efective a acestora, ci pe baza anului în care aceștia s-ar fi pensionat dacă ar fi ales să beneficieze pe deplin de statutul lor permanent. Cu alte cuvinte, statul finanțează, în esență, pensiile viitoare ale angajatorului și angajatului care corespund anilor noționali acordați celor care profită de oferta SPV.
- (120) Contribuția statului ar trebui evaluată, de asemenea, în cadrul acordului mai larg la care a ajuns conducerea OTE și angajații acesteia prin care în schimbul unor stimulente generoase oferite pentru pensionarea anticipată angajații OTE au fost de acord cu suprimarea statutului de angajare cu titlu permanent pentru viitoarele persoane recrutate. Dacă statutul de angajare al viitorilor angajați OTE ar fi rămas neschimbat, contribuția statului nu ar fi produs nici un efect asupra viabilității pe termen lung a societății de vreme ce orice persoană nou recrutată ar fi neutralizat orice economisire a costurilor pe termen scurt pe ar fi realizat-o OTE prin intermediul SPV.
- (121) Caracterul proporțional al ajutorului în cauză depinde, de asemenea, de afirmarea, mai întâi a faptului (a) că autoritățile elene au cuantificat în mod corespunzător costurile suplimentare pe care OTE va trebui să le suporte din cauza angajării cu titlu permanent și a salariilor fixe ridicate ale personalului care profită de oferta SPV și (b) că prin contribuția statului OTE nu primește compensații excesive.

⁽⁴⁸⁾ A se vedea nota de subsol 17 de mai sus.

⁽⁴⁹⁾ Ar trebui să se facă referire, de asemenea, la decizia Comisiei din cazul *EDF* (a se vedea nota de subsol 16). În cazul *EDF*, Comisia a declarat compatibilă o măsură prin care statul francez a scutit întreprinderi din sectoarele de electricitate și gaze din Franța de plata anumitor drepturi de pensie specifice pe care angajații le obținuseră în trecut, în momentul în care societățile erau monopol legal. Comisia a considerat că la acel moment societățile erau protejate de orice concurență intra-industrială și, astfel, ar putea beneficia de drepturi de pensie mai ridicate fără niciun dezavantaj de ordin economic. Comisia a recunoscut că aceste „obligații din trecut” au reprezentat o dificultate semnificativă pentru aceste întreprinderi, de vreme ce operau în concurență cu alte întreprinderi din domeniul electricității și gazelor care nu erau obligate să suporte costuri similare din trecut (considerentul 143 din decizie). Comisia a privit ajutorul acordat „cu privire la o astfel de reorganizare sectorială” ca fiind necesar și proporționar pe motiv că celelalte aspecte ale reformei sectoriale nu au implicat niciun ajutor de stat (considerentul 146 din decizie). Deși în cazul de față statul elen nu oferă compensații OTE pentru obligații trecute privind pensiile și această măsură nu urmărește nici o reorganizare sectorială mai largă, principiile stipulate în cazul *EDF* sunt aplicabile prin analogie.

(i) Costurile suplimentare ale OTE

- (122) În baza informațiilor detaliate comunicate de autoritățile elene, costurile nominale ale SPV, după cum sunt certificate de KPMG în conformitate cu declarațiile fiscale certificate IFRS ale OTE pentru anul 2005, sunt de 1 161,8 milioane EUR.
- (123) Potrivit studiului efectuat de CRA International [a se vedea alineatul (65)], VAN a SPV este de 1 086,2 milioane EUR. Luând în considerare beneficiile din impozite pentru OTE care decurg din deducerile care urmează a fi efectuate în scopul impozitării pe profit, CRA International a estimat VAN ulterioară impozitării a SPV la o valoare de 784,3 milioane EUR.
- (124) CRA International și-a fundamentat calcularea VAN pe o rată de scont de 3 %, care corespunde venitului din garanțiile fără risc. Această abordare contrastează cu prezentările din luna noiembrie 2005 ale autorităților elene care se bazează pe WACC al OTE, estimat la 7,8 %. CRA International nu neagă faptul că WACC poate fi folosit ca rată de scont. Aceștia consideră, însă, că în timp ce utilizarea WACC reflectă riscul neobișnuit la care societatea este expusă în decursul activităților sale, în cazul de față, plata salariilor și pensiilor către angajații OTE este lipsită de orice incertitudine, deoarece salariile respectă trepte de salarizare stricte, iar revizuirea „ascendentă” anuală a acestora nu este corelată cu performanța economică a OTE. Cu toate acestea, pentru a oferi informații complete, CRA International calculează, de asemenea, VAN a SPV făcând referire la WACC al OTE și concluzionează că VAN a SPV este de 704,8 milioane EUR.
- (125) Comisia consideră că o evaluare bazată pe WACC al OTE (7,8 %) este conformă practicilor generale în acest domeniu (după cum recunoaște și CRA International) și cu prezentările anterioare ale autorităților elene. Astfel, VAN a SPV ar trebui să fie de 704,8 milioane EUR.
- (126) În baza presupunerii că OTE ar putea asigura un pachet de pensionare anticipată anuală egal cu 150 % din cerințele legale în caz de concediere, dar cu salarii private (cu alte cuvinte, cu 33 % mai reduse decât cele din cadrul OTE), CRA International concluzionează că VAN a unui astfel de sistem ar fi de 314,4 milioane EUR. Rezultă că sarcina suplimentară pentru OTE este de 390,4 milioane EUR (704,8 EUR – 314,4 EUR = 390,4 EUR).
- (127) La inițierea investigației formale, Comisia a solicitat autorităților elene să furnizeze dovezi în sprijinul afirmației că societățile private ar fi oferit pachete de concediere egale cu 150 % din valoarea cerințelor legale minime. Autoritățile elene au prezentat un raport al Hay Group (a se

vedea considerentul 61), care a ajuns la concluzia că, deși în UE nu a existat nicio SPV comparabilă cu cea a OTE, în baza interviurilor și informațiilor colectate prin intermediul a 40 de societăți care funcționează în Grecia, în medie, pachetul de concediere oferit de către societățile private angajaților cu vârste cuprinse între 51 și 62 (majoritatea angajaților OTE care participă la SPV) a fost egal cu 150 % din cerințele legale minime. În urma examinării informațiilor relevante prezentate de autoritățile elene, Comisia nu a avut niciun motiv să pună sub semnul întrebării valabilitatea constatărilor din raportul Hay.

- (128) În consecință, calcularea de către CRA International a unei sarcini suplimentare a OTE (390,4 milioane EUR) pe baza factorului de 1,5 sugerat de raportul Hay ar trebui acceptată ca fiind bine fondată.
- (129) Următoarea întrebare la care trebuie să se răspundă este aceea dacă valoarea contribuției statului elen depășește sarcina suplimentară a OTE, estimată la 390,4 milioane EUR.

(ii) Valoarea contribuției statului elen

- (130) În temeiul articolului 74 alineatul (4) litera (a) din Legea nr. 3371/2005, autoritățile elene contribuie cu 4 % din capitalul social al OTE la TAP-OTE. Valoarea contribuției statului elen la SPV este calculată prin înmulțirea numărului de acțiuni al OTE (490 582 879) cu 4 % și cu prețul acțiunilor OTE la închidere, conform cotației de la bursa de valori din Atena ⁽⁵⁰⁾.
- (131) La data publicării Legii nr. 3371/2005 (14 iulie 2005), prețul la închidere al acțiunilor OTE a fost de 16,35 EUR. La acea dată, contribuția statului corespundea unei valori de aproximativ 315 milioane EUR. De la acea dată, prețul acțiunilor OTE a crescut progresiv, fluctuând între 23 EUR la mijlocul lunii ianuarie 2007 și 21 EUR la 27 februarie 2007. Astfel, în data de 27 februarie 2007, valoarea participației de 4 % a statului elen în cadrul OTE era de aproximativ 410 089 618 EUR.
- (132) Valoarea contribuției statului elen la acea dată a fost mai mare decât suma care corespundea sarcinii suplimentare a OTE (390,4 milioane EUR).
- (133) În răspunsul lor la inițierea investigației formale, dată fiind imposibilitatea previzionării prețului viitor la închidere al acțiunilor OTE, autoritățile elene și-au asumat în mod formal obligația de a abroga Legea nr. 3371/2005 în cazul în care valoarea participației de 4 % ar depăși suma de 390,4 milioane EUR în ziua efectuării transferului către fondul de pensii și de a întreprinde orice alte măsuri pentru ca valoarea acțiunilor transferate către TAP-OTE să nu depășească 390,4 milioane EUR.

⁽⁵⁰⁾ Și anume $19\,623\,315,16 \times$ prețul unei acțiuni OTE.

(134) Drept urmare, evaluarea Comisiei în cazul de față se bazează pe o garanție acordată de Grecia conform căreia aceasta preconizează că acea contribuție la TAP-OTE nu va depăși suma de 390,4 milioane EUR care corespunde costurilor suplimentare ale SPV pentru OTE și că, dacă va fi cazul, aceasta va abroga Legea nr. 3371/2005.

1. Alte avantaje

(135) La inițierea investigațiilor formale, Comisia a observat că acele costuri suplimentare suportate de OTE datorită statutului special al angajaților săi nu ar justifica în mod necesar contribuția statului, dat fiind că OTE este posibil să fi beneficiat de alte avantaje care să neutralizeze costul SPV (a se vedea considerentul 47). Astfel de avantaje decurg din statutul special al angajaților OTE, în general, sau din intervenții specifice, reducerea costurilor de muncă ale OTE sub costurile de muncă ale societăților care fac obiectul legislației generale aplicabile din domeniul muncii, precum scutirea de plata contribuțiilor de șomaj sau scutirea de plata obligațiilor de pensii. Este posibil ca OTE să fi beneficiat, de asemenea, de pe urma poziției de fost monopol, aceasta compensând dezavantajele rezultate din costurile suplimentare ale SPV (în special, în ceea ce privește rețeaua sa fixă de telecomunicații).

(a) Avantaje privind legislația muncii

(136) Comisia consideră acum că evaluarea compatibilității în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) a măsurilor menite să ofere compensații unei societăți care a fost monopol pentru costurile suplimentare care decurg dintr-o perioadă în care societatea în cauză a funcționat în calitate de monopol ar trebui să se limiteze la examinarea faptului dacă societatea a beneficiat sau continuă să beneficieze de alte avantaje cu caracter similar (precum, în cazul de față, alte avantaje privind legislația muncii de care se bucură OTE) care ar putea neutraliza costurile în cauză.

(137) În această privință, raportul întocmit de prof. Levantis solicitat de statul elen concluzionează că OTE nu beneficiază de nici un avantaj în domeniul muncii și că, în celelalte privințe, OTE face obiectul cadrului legislativ general în domeniul muncii asemenea oricărei alte societăți publice cu răspundere limitată. În plus, autoritățile elene au confirmat, așa cum a solicitat Comisia la inițierea investigației formale, că OTE, asemenea oricărui angajator din Grecia, face obiectul plății contribuțiilor de asigurări de șomaj în conformitate cu legislația aplicabilă privind securitatea socială.

(138) La inițierea investigației formale, Comisia a pus, de asemenea, întrebarea dacă OTE beneficiase în trecut de o degrevare de obligațiile sale privind pensiile. Potrivit

informațiilor prezentate de către autoritățile elene, OTE nu a fost niciodată scutită sau degrevată de obligațiile sale privind pensiile în calitate de angajator ⁽⁵¹⁾.

(b) Avantaje privind concurența

(139) Comisia consideră că întrebarea dacă ar trebui să se țină cont, de asemenea, de alte avantaje care derivă din poziția anterioară de monopol a întreprinderii în cauză depinde, în esență, de liberalizarea completă sau nu a pieței relevante, în sensul existenței unui cadru juridic sau de reglementare corespunzător pentru a se asigura faptul că o societate care a fost monopol nu se mai bucură de drepturi exclusive sau speciale și că denaturarea reală sau probabilă a concurenței poate fi tratată în mod eficient conform remediilor de reglementare disponibile *ex ante* și/sau în baza aplicării *ex post* a dispozițiilor legale relevante privind concurența.

(140) În această privință, în observațiile pe care le-a prezentat, partea terță s-a concentrat în mod esențial pe pretinsul comportament anticoncurențial al OTE pe piața de telefonie fixă și pe pretinsa incapacitate a autorității naționale de reglementare de a-și îndeplini obligațiile de reglementare.

(141) Comisia remarcă faptul că în conformitate cu articolele 7 și 13 din Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din data de 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (directivă-cadru) ⁽⁵²⁾, autoritatea națională de reglementare desemnase deja OTE ca deținând o putere semnificativă pe piață în cadrul tuturor piețelor fixe care sunt incluse în Recomandarea Comisiei privind piețele relevante. Drept urmare, OTE face în prezent obiectul unui set de remedii de reglementare integrate *ex ante* atât la nivel de vânzare cu ridicata, precum și cu amănuntul. În special, OTE este obligată, în prezent, să furnizeze terților: (a) acces cu ridicata la rețeaua sa fixă, (b) selecția și preselectia operatorului, (c) servicii de tranzit și o gamă largă de servicii în rețea care să respecte principiul imparțialității, al echității și al caracterului oportun. În calitate de operator cu suficientă putere de piață pe piața de telefonie fixă, OTE are, de asemenea, obligația de a respecta principiile nediscriminării, al transparenței, al

⁽⁵¹⁾ Dimpotrivă, printr-o serie de acte legislative din perioada 1994-2001 (Legile nr. 2257/1994, 2768/1999, 2843/2000 și 2937/2001), statul elen a impus OTE să efectueze anumite plăți *ad hoc* (limitate) către TAP-OTE pentru a acoperi deficitul de funcționare ale fondului de pensii. Mai precis, în 2001 OTE a fost obligată prin lege să achite o sumă forfetară în valoare de 120 de miliarde GDR (aproximativ 4 miliarde EUR) pentru a acoperi deficitul TAP-OTE calculate pentru anii 2002-2011. De vreme ce OTE nu avea nici o obligație de a garanta viabilitatea TAP-OTE, aceste plăți au fost efectuate peste și în plus față de contribuțiile proprii ale OTE la fondul de pensii în calitate de angajator.

⁽⁵²⁾ JO L 108, 24.4.2002, p. 33.

separării contabile și auditării și face obiectul unei obligații privind controlul prețurilor și al contabilității costurilor care se bazează pe costuri marginale medii pe termen lung bazate pe costurile actuale ale activelor⁽⁵³⁾. Aceste remedii se găsesc, de asemenea, în reglementările privind piețele de telefonie închiriată⁽⁵⁴⁾ și piața accesului pe bandă largă cu ridicata⁽⁵⁵⁾. În plus, NRA a impus OTE prețuri de degrupare a buclei locale (local loop unbundling – LLU) care sunt, în prezent, cele mai reduse din UE.

- (142) La nivel global, diversele obligații privind separarea contabilității și contabilitatea costurilor impuse OTE au drept scop furnizarea unei asigurări că OTE, în calitate de fost monopol nu ar trebui să obțină avantaje care să îi permită să submineze sau să denatureze concurența pe piață⁽⁵⁶⁾.
- (143) Comisia remarcă, de asemenea, că din momentul inițierii investigației formale, NRA a luat și un număr de măsuri *ex post* contra OTE fie din cauza încălcării cadrului de reglementare existent, fie din cauza dispozițiilor legale privind concurența⁽⁵⁷⁾.
- (144) În lumina tuturor acestor considerente, se pare că prezentul cadru de reglementare sectorial asigură, deja, într-o mare măsură funcționarea corespunzătoare a

pieței de comunicații electronice și inexistența de avantaje pentru OTE care să rezulte din poziția sa anterioară de monopol care este posibil să nu fie tratate de cadrul de reglementare și, în orice caz, niciun astfel de avantaj cuantificabil nu a fost constatat de Comisie sau indicat de terți.

(c) Scutirea OTE de plata taxei de publicitate

- (145) În observațiile prezentate, partea terță a afirmat că OTE a fost scutită de plata taxei de publicitate și că alte societăți trebuie să plătească pentru fiecare reclamă publicitară publicată prin orice mijloace. Comisia consideră că, în principiu, astfel de măsuri ar trebuie examinate separat și nu în contextul prezentei proceduri. Comisia este mulțumită că, în orice caz, scutirea nu a condus la niciun avantaj pentru OTE⁽⁵⁸⁾.

2. Observații

- (146) Din cele de mai sus rezultă că atâta timp cât nu depășește sarcina suplimentară impusă OTE din cauza statutului permanent și salariilor ridicate ale angajaților săi, contribuția planificată a statului elen la costurile SPV a OTE, calculate la valoarea de 390 milioane EUR, reprezintă o măsură de susținere care urmărește un obiectiv de interes comun într-un mod necesar și proporționat fără a afecta negativ condițiile de comerț. În consecință, aceasta este compatibilă cu articolul 87 alineatul (3) litera (c) din tratat.

VIII. CONCLUZIE

- (147) Trebuie evidențiat faptul că prezenta decizie a fost redactată în baza angajamentelor explicite ale autorităților elene de a abroga Legea nr. 3371/2005 în cazul în care la data transferului către TAP-OTE a participației acestora în cadrul OTE de 4 %, valoarea acțiunilor transferate în acest mod ar depăși costurile suplimentare ale SPV a OTE, astfel cum s-a verificat și acceptat de către Comisie. Astfel, Comisia a concluzionat că aceste costuri suplimentare ale SPV a OTE datorate statutului de angajare cu titlu permanent și salariilor ridicate de care se bucură angajații acesteia se ridică la 390,4 milioane EUR.

⁽⁵³⁾ A se vedea deciziile Comisiei (Fără observații), Cazul EL/2006/0493: punctul de plecare al apelului în rețeaua publică de telefonie furnizat într-o locație fixă, Cazul EL/2006/0494: punctul de plecare al apelului în rețelele publice individuale de telefonie furnizat într-o locație fixă și Cazul EL/2006/0495: tranzitul serviciilor în rețeaua publică de telefonie fixă. http://circa.europa.eu/Public/irc/info/ecctf/library?l=ellda/adopted_measures&m=detailed&sb=Title

⁽⁵⁴⁾ Decizia Comisiei (Fără observații) Cazul EL/2006/0372: accesul la bandă largă cu ridicata în Grecia.

⁽⁵⁵⁾ Decizia Comisiei (Fără observații) Cazul EL/2006/0491: setul minim de linii închiriate în Grecia.

⁽⁵⁶⁾ În temeiul articolului 7 alineatul (3) din Directiva 2002/21/CE, Comisia a examinat, de asemenea, deciziile și remediile menționate anterior impuse OTE de autoritatea de reglementare și nu și-a exprimat nicio îndoială serioasă în ceea ce privește compatibilitatea acestora cu legislația comunitară și, în special, cu obiectivele la care se face referire la articolul 8 alineatul (2) litera (b) din directiva-cadru, inclusiv obligația impusă autorităților naționale de reglementare de a asigura, prin puterile de decizie ale acestora, „că nu existe niciun fel de denaturare sau limitare a concurenței pe piața comunicațiilor electronice”.

⁽⁵⁷⁾ Astfel, în data de 29 noiembrie 2006, autoritatea de reglementare a amendat OTE cu o sumă totală de 3 milioane EUR, adică 1 000 000 EUR pentru încălcarea cadrului de reglementare existent (pre-selecția operatorului) și 2 000 000 EUR pentru abuz de poziție dominantă (refuzul de a furniza acces în rețea, influențarea puterii și abuzul de o relație de dependență economică). În cele din urmă, în data de 2 martie 2007, în contextul unei proceduri de înlăturare a unei interdicții, autoritatea a emis două ordine temporare, ca urmare a unei solicitări înaintate de un număr de furnizori alternativi pe care OTE îi amenințase cu întreruperea interconexiunii, invocând și pretinzând faptul că acești furnizori datorau OTE sume semnificative. Măsura interzice, temporar, OTE să întrerupă interconexiunea până în momentul luării de către autoritate a hotărârii privind fundamentarea reclamațiilor OTE în contextul unei proceduri de soluționare a litigiului în conformitate cu actualul cadru de reglementare. A se vedea comunicatul de presă emis de către EETT în data de 2 martie 2007.

⁽⁵⁸⁾ După cum au confirmat autoritățile elene, chiar dacă este adevărat că OTE nu a plătit în trecut impozitul, aceasta a avut întotdeauna aceeași poziție ca cea a concurenților săi deoarece niciun alt furnizor de servicii de telecomunicații nu era obligat să plătească impozit în baza legislației elene. În conformitate cu articolul 19 alineatul (2) din Legea nr. 1264/1982, întreprinderile publice sau de utilități au fost scutite de la plata taxei de publicitate. În 2005, Curtea Administrativă de Primă Instanță (Hotărârea nr. 9564/2005) a hotărât că noțiunile de „serviciu public” și „utilități” din Legea nr. 1264/1982 ar trebui interpretate în sensul că orice operator autorizat de servicii de telecomunicații care furnizează servicii de telecomunicații este eligibil pentru scutirea de plata taxei de publicitate indiferent de statutul său de societate publică sau privată. Drept urmare, scutirea nu a plasat sub nicio formă OTE într-o poziție avantajoasă în raport cu concurenții săi.

(148) În baza angajamentului menționat anterior, Comisia consideră că măsura comunicată, examinată coroborat cu jurisprudența relevantă, inclusiv hotărârea din cazul *Combust*, poate fi privită ca ajutor. Cu toate acestea, nu mai este necesar să se continue analizarea acestei situații, chiar dacă a fost evaluată ca fiind un ajutor, deoarece este oricum compatibilă cu piața comună, în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Participația de 4 % din cadrul OTE pe care statul elen recomandă să o transfere către TAP-OTE, cu condiția ca valoarea acesteia să nu depășească, în ziua transferului, suma de 390,4 milioane EUR, constituie un ajutor care este compatibil cu piața comună în sensul articolului 87 alineatul (3) litera (c).

În cazul în care valoarea participației de 4 % în cadrul OTE pe care statul elen intenționează să o transfere către TAP-OTE depășește, la data transferului, suma de 390,4 milioane EUR, Grecia întreprinde toate măsurile necesare pentru a se asigura că TAP-OTE nu va primi nicio sumă care să depășească valoarea de 390,4 milioane EUR.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Elene.

Adoptată la Bruxelles, 10 mai 2007.

Pentru Comisie

Neelie KROES

Membru al Comisiei